

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1969

Warszawa, dnia 10 lutego 1969 r.

Nr 3

SPIS TREŚCI

Dział B

	Str.
Poz. 32 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 1968 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia	47
„ 33 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin	47
„ 34 — uchwała Nr 333 Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy	52
„ 35 — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1968 r. w sprawie odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej pracowników rad narodowych	54
„ 36 — rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 listopada 1968 r. w sprawie ustalenia okresu, w którym powstanie inwalidztwa uprawnia do renty inwalidzkiej	59
„ 37 — rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 7 listopada 1968 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad stosowania odpowiednich szczebli stawek uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków i innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia	60
„ 38 — zarządzenie Nr 98 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1968 r. w sprawie zasad i trybu udzielania zgody na wykonywanie stałych dodatkowych zajęć zarobkowych przez pracowników rad narodowych	60
„ 39 — zarządzenie Nr 99 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1968 r. w sprawie kierowniczych stanowisk w prezydiach rad narodowych	61
„ 40 — zarządzenie Nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1968 r. w sprawie okresowych ocen pracy pracowników rad narodowych	62
„ 41 — zarządzenie Nr 101 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1968 r. w sprawie wykonywania przez uspołecznione zakłady pracy niektórych czynności z zakresu emerytur i rent	64
„ 42 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 4 listopada 1968 r. w sprawie szczegółowego określenia wysokości kosztów badań lekarskich pracowników, przeprowadzanych dla ustalenia jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń z tytułu wypadków przy pracy	65
„ 43 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 7 listopada 1968 r. zmieniające zarządzenie w sprawie określenia przypadków nie stanowiących przeszkody do pobierania dodatków specjalnych przez pracowników nauki i pracowników dydaktycznych	66
„ 44 — zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 października 1968 r. zmieniające zarządzenie w sprawie dopuszczania do ruchu lub do obrotu niektórych urządzeń energetycznych oraz obowiązku ich oznaczania	66
„ 45 — zarządzenie Ministra Finansów z dnia 5 listopada 1968 r. zmieniające zarządzenie w sprawie zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń oraz ustalenia norm kosztów uzyskania niektórych wynagrodzeń	68
„ 46 — zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 listopada 1968 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia wykazu organizacji społecznych ludu pracującego, które mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli oraz których przedstawiciele mogą występować jako pełnomocnicy procesowi	68

Poz. 47	— zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 października 1968 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania trwałego uszczerbku na zdrowiu dla celów wypłaty jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych pracownikom poszkodowanym wskutek wypadków przy pracy	68
„ 48	— zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 listopada 1968 r. w sprawie kierunków studiów i stanowisk uzasadniających pobieranie przez pracowników z wyższym wykształceniem uposażenia według zasad i stawek lekarskich	84
„ 49	— zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 listopada 1968 r. w sprawie dodatkowego wynagradzania pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach opieki zdrowotnej otwartej, w stacjach pogotowia ratunkowego, w stacjach sanitarno-epidemiologicznych oraz w stacjach krwiodawstwa	85
„ 50	— obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 9 listopada 1968 r. w sprawie ogłoszenia wykazu przepisów dotyczących przestrzegania dyscypliny pracy i płac	85
„ 51	— wytyczne Nr 24 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 10 października 1968 r. w sprawie sporządzania przez zakłady pracy protokołów dotyczących wypadków przy pracy	89

DZIAŁ B

32

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 21 listopada 1968 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentystów oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia.

(Dziennik Ustaw z dnia 28 listopada 1968 r. Nr 43, poz. 315)

Na podstawie art. 24 i 31 ust. 2 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. Nr 55, poz. 434 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentystów oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. Nr 20, poz. 122) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 10 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w uzgodnieniu z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia może na określonych w ust. 1—6 zasadach przyznać dodatkowe wynagrodzenie w wysokości do 600 zł innym pracownikom z wyższym wykształceniem, o których mowa w § 1 pkt 2.”;

2) w § 14 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w uzgodnieniu z Zarządem Głównym Związku Zawo-

dowego Pracowników Służby Zdrowia oraz w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac może rozciągnąć przepisy dotyczące dodatkowego wynagrodzenia na innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia w nowo powstających dużych ośrodkach przemysłowych (§ 13).”;

3) po § 22 dodaje się nowy § 22a w brzmieniu:

„§ 22a. Magistrom farmacji (provizorom farmacji i aptekarzom aprobowanym), zatrudnionym przed dniem 1 grudnia 1968 r. poza aptekami w zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej, przysługuje dodatek wyrównawczy, jeżeli dotychczasowe ich uposażenie pobierane według zasad określonych dla pracowników farmaceutycznych uległoby zmniejszeniu. Dodatek wyrównawczy przysługuje do czasu uzyskania uprawnień do wyższej stawki uposażenia miesięcznego.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1968 r., a przepis § 1 pkt 2 rozporządzenia — z mocą od dnia 1 stycznia 1968 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

33

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 22 listopada 1968 r.

w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 grudnia 1968 r. Nr 44, poz. 318)

Na podstawie art. 107 ust. 3, art. 108 ust. 4, art. 109 ust. 2 i 5, art. 111 ust. 3, art. 115 ust. 1 oraz art. 116 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Zatrudnienie żołnierzy zwolnionych z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej oraz związane z tym uprawnienia.

§ 1. 1. Zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, jest obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia.

2. Jeżeli żołnierz zwolniony z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej nie może w ciągu 30

dni od dnia zwolnienia ze służby podjąć zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był zatrudniony w dniu powołania, ze względu na chorobę lub z innych przyczyn niezależnych od pracownika, termin ten uważa się za zachowany w razie zgłoszenia się w celu podjęcia zatrudnienia niezwłocznie po odzyskaniu zdolności do pracy lub ustaniu innej przeszkody.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli istniejący w dniu powołania do służby wojskowej stosunek pracy został rozwiązany zgodnie z art. 105 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220), zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. 1. Zakład pracy jest obowiązany na wniosek pracownika, który uzyskał podczas służby wojskowej inne lub wyższe niż posiadane uprzednio kwalifikacje zawodowe stwierdzone zaświadczeniem powiatowego (miejskiego, dzielnicowego) sztabu wojskowego, zatrudnić go w miarę możliwości na stanowisku odpowiadającym uzyskanym kwalifikacjom.

2. W razie niemożności zatrudnienia pracownika zgodnie z ust. 1 zakład pracy jest obowiązany za

zgodą pracownika zatrudnić go na poprzednio zajmowanym lub równorzędnym stanowisku.

3. Pracownik, który nie został zatrudniony zgodnie z ust. 1, może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy z wnioskiem o zatrudnienie go w innym podległym jej zakładzie pracy na stanowisku odpowiadającym uzyskanym przez niego kwalifikacjom. Jednostka nadrzędna jest obowiązana zaproponować pracownikowi zatrudnienie na stanowisku odpowiadającym uzyskanym przez niego kwalifikacjom lub zawiadomić go o braku możliwości zatrudnienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

4. Jeżeli pracownik nie wyrazi zgody na kontynuowanie zatrudnienia na poprzednio zajmowanym lub równorzędnym stanowisku (ust. 2) albo na zatrudnienie go na stanowisku zaproponowanym mu przez jednostkę nadrzędną (ust. 3), stosunek pracy między zakładem pracy a pracownikiem uważa się za rozwiązany za zgodą stron w terminie uzgodnionym, nie dłuższym jednak niż 7 dni od dnia, w którym pracownik nie wyraził zgody na kontynuowanie dotychczasowego lub podjęcie proponowanego zatrudnienia.

§ 3. Pracownikowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 1 lub 2, zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

§ 4. Pracownikowi, który z powodu choroby lub z innych przyczyn od niego niezależnych nie może podjąć zatrudnienia w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej, lecz zgłosił powrót do zakładu pracy, przysługują w okresie choroby lub nieobecności w pracy z innych przyczyn uprawnienia wynikające ze stosunku pracy, jeżeli przedstawi — zgodnie z obowiązującymi przepisami — dowody usprawiedliwiające nieobecność w pracy.

§ 5. 1. Pracownikowi, który podjął zatrudnienie z zachowaniem zasad określonych w § 1 lub 2, udziela się urlopu wypoczynkowego za rok bieżący:

1) w wymiarze stanowiącym różnicę między wymiarem urlopu przysługującego zgodnie z przepisami o urlopach wypoczynkowych obowiązującymi w zakładzie pracy, w którym jest zatrudniony, a wymiarem urlopu okresowego lub wypoczynkowego przysługującego mu w ostatnim roku służby wojskowej;

2) w pełnym wymiarze, jeżeli ze względu na czas trwania służby wojskowej nie przysługiwał mu urlop okresowy lub wypoczynkowy albo urlopu nie wykorzystał w danym roku kalendarzowym z przyczyn przez niego nie zawinionych.

2. Urlop wypoczynkowy nie przysługuje pracownikowi, jeżeli po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie w tym samym roku kalendarzowym, za który przed odejściem do służby wojskowej urlop wykorzystał lub otrzymał ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy.

3. Wymiar urlopu przysługującego żołnierzowi w ostatnim roku służby wojskowej (ust. 1 pkt 1) albo okoliczności wymienione w ust. 1 pkt 2 powinny

być stwierdzone przez właściwy organ wojskowy.

§ 6. 1. Żołnierzowi zwolnionemu z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, który przed powołaniem do tej służby nie był zatrudniony, a w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia zgłosił do organu do spraw zatrudnienia prezydium właściwej rady narodowej wniosek o skierowanie do pracy i po skierowaniu go do zakładu pracy przystąpił do wykonywania zatrudnienia, zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia wymaganego dla nabycia uprawnień do wymiaru urlopu wypoczynkowego i uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

2. Żołnierz, o którym mowa w ust. 1, nabywa prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego zgodnie z przepisami o urlopach wypoczynkowych obowiązującymi w zakładzie pracy, w którym przystąpił do wykonywania zatrudnienia.

3. Uprawnienia określone w ust. 1 i 2 przysługują również żołnierzowi zwolnionemu z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, który przed powołaniem do tej służby był zatrudniony, lecz po jej odbyciu nie podjął dotychczasowego zatrudnienia z przyczyn nie uznanych za ważne, a w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej przystąpił do wykonywania zatrudnienia w innym zakładzie pracy lub w innej gałęzi pracy.

§ 7. 1. Żołnierz zwolniony z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, który przed powołaniem do tej służby był zatrudniony, lecz nie podjął dotychczasowego zatrudnienia z ważnych przyczyn, a w ciągu 30 dni od dnia rozwiązania poprzedniego stosunku pracy zgłosił do organu określonego w § 6 ust. 1 wniosek o skierowanie do pracy i po skierowaniu go do zakładu pracy przystąpił do wykonywania zatrudnienia, zachowuje ciągłość pracy; okres odbytej służby wojskowej zalicza mu się do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub danej gałęzi pracy.

2. Jeżeli żołnierz określony w ust. 1 podjął zatrudnienie w gałęzi pracy, w której był zatrudniony w dniu powołania do służby wojskowej, okres odbytej służby wojskowej zalicza mu się również do okresu zatrudnienia w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

3. Żołnierzowi, o którym mowa w ust. 1 lub 2, przysługuje za rok bieżący urlop wypoczynkowy według zasad określonych w § 5.

§ 8. Za ważne przyczyny niepodjęcia przez żołnierza dotychczasowego zatrudnienia — w rozumieniu § 6 ust. 3 i § 7 ust. 1 — uważa się:

1) okoliczności uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy zgodnie z § 2 ust. 4;

2) zmianę po zwolnieniu ze służby wojskowej miejsca zamieszkania lub pobytu;

3) ubieganie się o zatrudnienie w miejscu zamieszkania lub w jego pobliżu, jeżeli przed powołaniem do służby wojskowej dojeżdżał do pracy z tego miejsca;

4) rozwiązanie stosunku pracy w okresie między powołaniem do służby wojskowej a jej odbyciem w sposób zapewniający zachowanie ciągłości pracy w myśl przepisów ogólnych, a zwłaszcza:

a) skutek upływu terminu trwania umowy o

pracę zawartą na czas oznaczony lub na okres wykonania określonej roboty,

b) wskutek likwidacji zakładu pracy.

§ 9. 1. Jeżeli żołnierz zwolniony z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej nie może zgłosić wniosku o zatrudnienie w terminie określonym w § 6 ust. 1 lub w § 7 ust. 1 z powodu choroby stwierdzonej zaświadczeniem zakładu społecznego służby zdrowia lub wojskowego zakładu leczniczego albo lekarza wojskowej służby zdrowia bądź z innych przyczyn od niego niezależnych, a stwierdzonych zaświadczeniem właściwego organu, termin ten uważa się za zachowany w razie zgłoszenia przez żołnierza wniosku o zatrudnienie nie później niż w ciągu 30 dni od odzyskania zdolności do pracy lub ustania innej przeszkody.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w wypadkach określonych w § 6 ust. 3.

§ 10. 1. Organ do spraw zatrudnienia prezydium właściwej rady narodowej kieruje żołnierza do pracy odpowiadającej posiadanym przez niego kwalifikacjom — po porozumieniu się z odpowiednim zakładem pracy położonym w miejscowości, w której żołnierz posiada lub obrał sobie po zwolnieniu ze służby wojskowej miejsce zamieszkania lub pobytu, albo w miejscowości pobliskiej, jeżeli czas dojazdu publicznym środkiem komunikacji do miejsca pracy i z powrotem nie przekracza dwóch godzin.

2. Zakład pracy, do którego żołnierz został skierowany, jest obowiązany zatrudnić go stosownie do posiadanych przez niego kwalifikacji i w miarę wolnych stanowisk. Jeżeli o zatrudnienie na tym stanowisku ubiegają się również inne osoby, żołnierzowi przysługuje prawo pierwszeństwa w zatrudnieniu go.

§ 11. Uprawnienia określone w § 6 ust. 1 i 2 lub w § 7 przysługują odpowiednio żołnierzowi zwolnionemu z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia go ze służby podjął zatrudnienie bez skierowania, o którym mowa w tych przepisach. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio.

§ 12. 1. Przepisy §§ 1—11 stosuje się również:

1) do żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej bez przeniesienia do rezerwy — wskutek uznania ich za czasowo niezdolnych do służby wojskowej lub za jedynek żywicieli rodzin albo w razie odbywania tej służby w kilku okresach;

2) do żołnierzy zwolnionych ze służby wojskowej kandydatów na żołnierzy zawodowych (ze szkół i kursów wojskowych);

3) do żołnierzy zwolnionych z długoterminowej zasadniczej służby wojskowej.

2. Jednakże żołnierzowi zwolnionemu z długoterminowej zasadniczej służby wojskowej, który przystąpił do wykonywania zatrudnienia w zawodzie wyuczonym w czasie odbywania tej służby, okres odbytej służby zalicza się do okresu zatrudnienia na zasadach określonych w § 3, nawet jeżeli w dniu powołania nie pozostawał w stosunku pracy.

§ 13. Uprawnienia określone w §§ 1—11 przysługują także żołnierzom zwolnionym z czynnej służby wojskowej pełnionej w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

§ 14. Zasady zaliczania okresu zasadniczej lub

okresowej służby wojskowej do czasu wstępnego stażu pracy lub wymaganej praktyki normują odrębne przepisy.

§ 15.1. Zwolnienie żołnierza ze służby wojskowej i dzień tego zwolnienia stwierdzają odpowiednie wpisy w wojskowym dokumencie osobistym.

2. Dzień zgłoszenia w organie do spraw zatrudnienia prezydium właściwej rady narodowej wniosku o zatrudnienie stwierdza ten organ.

Rozdział 2.

Wypłata przez zakład pracy wynagrodzenia pracownikom powołanym do czynnej służby wojskowej.

§ 16. 1. Pracownik powołany do czynnej służby wojskowej zachowuje prawo do pełnego wynagrodzenia od zakładu pracy:

1) w razie powołania:

a) do zasadniczej służby wojskowej,

b) do długoterminowej zasadniczej służby wojskowej,

c) do okresowej służby wojskowej

— za okres do końca miesiąca kalendarzowego, w którym rozpoczął odbywanie tej służby, a jeżeli okres ten wynosi mniej niż dwa tygodnie — za okres dwóch tygodni;

2) w razie powołania (wezwania):

a) na ćwiczenia wojskowe,

b) na przeszkolenie wojskowe w jednostce wojskowej w ramach wojskowego szkolenia studentów,

c) na przeszkolenie na obozie szkoleniowym w ramach wojskowego szkolenia poborowych,

d) do innej służby uzasadnionej potrzebami obrony lub interesem Państwa w ramach wojskowego szkolenia poborowych

— za czas pracy opuszczony z powodu odbywania czynnej służby wojskowej, nie dłużej jednak niż do końca miesiąca kalendarzowego, w którym rozpoczął odbywanie tej służby.

2. Pracownik odbywający czynną służbę wojskową, określoną w ust. 1 pkt 2, poczynając od następnego miesiąca kalendarzowego, zachowuje za czas pracy opuszczony z powodu odbywania tej służby prawo do wynagrodzenia od zakładu pracy w wysokości:

1) 50% wynagrodzenia, jeżeli nie utrzymuje rodziny;

2) 60% wynagrodzenia, jeżeli utrzymuje jednego członka rodziny;

3) 75% wynagrodzenia, jeżeli utrzymuje dwóch członków rodziny;

4) 85% wynagrodzenia, jeżeli utrzymuje trzech lub więcej członków rodziny.

3. Pracownik powołany (wezwany) na jednodniowe ćwiczenia wojskowe zachowuje prawo do pełnego wynagrodzenia od zakładu pracy za czas pracy opuszczony z powodu odbywania tych ćwiczeń.

4. Prawo do pełnego wynagrodzenia przysługuje również żołnierzowi rezerwy powołanemu do pełnienia w ramach ćwiczeń wojskowych funkcji dowódczych i instruktorskich związanych z prowadzeniem zajęć szkoleniowych w ramach wojskowego szkolenia poborowych lub szkolenia poborowych w oddziałach samoobrony — pod warunkiem, że odbycie tych ćwiczeń spowodowało konieczność opuszczenia przez niego pracy.

5. W razie powołania pracownika do służby wojskowej, określonej w ust. 1 pkt 1, zakład pracy jest obowiązany wypłacić pracownikowi ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany urlop wypoczynkowy.

§ 17. 1. Członkami rodziny pozostającymi na utrzymaniu pracownika są:

- 1) małżonek;
- 2) dzieci własne, przysposobione i pasierbowie oraz dzieci obce przyjęte na utrzymanie i wychowanie — do ukończenia 16 lat życia, a jeżeli uczęszczają do szkół — do ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 lat życia, jeżeli zaś są inwalidami I lub II grupy — bez względu na wiek;
- 3) rodzeństwo, jeżeli odpowiada warunkom określonym w pkt 2;
- 4) rodzice i inni wstępni, jeżeli ukończyli: mężczyzna — 65 lat, kobieta — 50 lat życia, a jeżeli są inwalidami lub wychowują przynajmniej jedno dziecko pracownika do ukończenia 16 lat życia — bez względu na wiek.

2. Dzieci obce uważa się za pozostające na utrzymaniu pracownika, jeżeli zostały przyjęte na utrzymanie i wychowanie przed ukończeniem 16 lat życia.

3. Nie uważa się za pozostającego na utrzymaniu pracownika członka rodziny, który posiada samodzielne źródło dochodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę najniższej zarabiających pracowników.

§ 18. Osoba wykonująca pracę nakładczą w razie powołania (wezwania) do czynnej służby wojskowej zachowuje prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w § 16, jednak pod warunkiem że podlegała obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w ciągu trzech miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym nastąpiło powołanie (wezwanie) do tej służby. Przepis § 17 stosuje się odpowiednio.

§ 19. Wynagrodzenie przysługujące pracownikowi stosownie do § 16 i 18 ustala się według zasad przewidzianych dla obliczania wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego.

§ 20. Wynagrodzenie wypłacane stosownie do § 16 ust. 1 nie podlega zwrotowi w całości lub w części i nie może być zaliczone na wynagrodzenie bieżące, choćby pracownik powołany do odbycia czynnej służby wojskowej wskutek wcześniejszego zwolnienia z tej służby lub jej odroczenia powrócił do pracy przed upływem czasu, za który przypadało wypłacone wynagrodzenie.

§ 21. 1. Z wynagrodzenia wypłacanego stosownie do § 16 i 18 zakład pracy nie może potrącać kwot wypłaconych pracownikowi przez organy wojskowe z tytułu uposażenia przysługującego żołnierzowi w czynnej służbie wojskowej.

2. Zakład pracy może dokonać potrąceń z wynagrodzenia należnego pracownikowi stosownie do § 16 ust. 2 tylko na rzecz roszczeń alimentacyjnych — na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach.

§ 22. 1. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia przewidzianego w § 16 ust. 1 stanowi okazana przez pracownika karta powołania lub wezwanie imienne do czynnej służby wojskowej. W razie potrzeby zakład pracy może sporządzić odpis karty powołania lub wezwania imiennego.

2. Jeżeli powołanie (wezwanie) pracownika do

czynnej służby wojskowej nastąpiło w inny sposób niż przez doręczenie karty powołania lub wezwania imiennego, podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi okazany przez pracownika inny właściwy dokument stwierdzający powołanie (wezwanie) go do czynnej służby wojskowej.

3. Podstawę do wypłaty pracownikowi wynagrodzenia zmniejszonego stosownie do § 16 ust. 2 stanowi zaświadczenie według ustalonego wzoru, wydane przez właściwego dowódcę jednostki wojskowej.

4. Podstawę wypłaty wynagrodzenia przewidzianego w § 16 ust. 3 i 4 stanowi karta powołania lub wezwanie wraz z zamieszczoną na nich adnotacją o stawieniu się do służby.

§ 23. 1. Wypłata przez zakład pracy wynagrodzenia przewidzianego w § 16 ust. 1 powołanemu do odbycia czynnej służby wojskowej pracownikowi powinna nastąpić najpóźniej w dniu odejścia z zakładu pracy w celu stawienia się do służby w nakazanym terminie, niezależnie od ogólnie przyjętego w danym zakładzie pracy terminu wypłaty wynagrodzenia.

2. Jeżeli powołanie do czynnej służby wojskowej następuje z natychmiastowym terminem stawienia, a zakład pracy nie mógł wypłacić pracownikowi przysługującego mu wynagrodzenia przed udaniem się do miejsca odbywania służby, oraz w innych wypadkach niepobrania przez pracownika wynagrodzenia z zakładu pracy w związku z powołaniem do czynnej służby wojskowej, wynagrodzenie to — na prośbę pracownika — zakład pracy przekazuje mu na swój koszt za pomocą przekazu pocztowego na adres jednostki wojskowej.

3. Do podjęcia z zakładu pracy nie pobranego wynagrodzenia pracownik powołany do czynnej służby wojskowej może upoważnić wybraną przez siebie osobę.

4. Jeżeli po ostatecznym rozliczeniu w terminie ogólnie przyjętym okaże się, że pracownikowi przypada do wypłaty jeszcze dalsza kwota, kwotę tę wypłaca się w tym terminie.

§ 24. 1. Przepisy §§ 16—23 dotyczące pracowników powołanych do zasadniczej służby wojskowej stosuje się odpowiednio:

1) do pracowników powołanych do służby wojskowej określonej w § 12 ust. 1 pkt 2;

2) do pracowników powołanych do czynnej służby wojskowej w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

2. Podstawę do wypłaty przez zakład pracy wynagrodzenia pracownikowi powołanemu do czynnej służby wojskowej w razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny może stanowić również karta mobilizacyjna oraz obwieszczenie o powołaniu.

Rozdział 3.

Zasiłki dzienne dla żołnierzy i ich rodzin.

§ 25. 1. Prawo do zasiłków dziennych przysługuje pozostającym na utrzymaniu żołnierza członkom jego rodziny — za okres odbywania przez żołnierza:

1) ćwiczeń wojskowych trwających dłużej niż jeden dzień;

2) przeszkolenia wojskowego odbywanego w ramach wojskowego szkolenia studentów;

3) przeszkolenia na obozie szkoleniowym albo innej służby uzasadnionej potrzebami obrony lub interesem Państwa, odbywanych w ramach wojskowego szkolenia poborowych

— jeżeli żołnierzowi temu nie przysługuje prawo do wynagrodzenia na podstawie art. 109 ustawy.

2. Członkowie rodziny, z której jednocześnie więcej niż jedna osoba odbywa czynną służbę wojskową określoną w ust. 1, są uprawnieni do zasiłków dziennych tylko z tytułu odbywania służby przez jedną osobę.

3. Przepis § 17 stosuje się odpowiednio, z tym że prawo do zasiłków dziennych nie przysługuje członkowi rodziny żołnierza, prowadzącemu gospodarstwo rolne albo zakład handlowy, przemysłowy lub rzemieślniczy — niezależnie od wysokości osiągniętych dochodów.

§ 26. 1. Prawo do zasiłków dziennych przysługuje również żołnierzowi, który przed powołaniem do odbycia czynnej służby wojskowej nie był pracownikiem lub z którym stosunek pracy został rozwiązany w czasie odbywania tej służby, jeżeli po zwolnieniu ze służby jest niezdolny do pracy z powodu choroby i nie ma prawa do renty inwalidzkiej. Prawo do zasiłków dziennych przysługuje przez czas niezdolności do pracy, jednakże za okres nie dłuższy niż 90 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej.

2. Przy ustalaniu wysokości zasiłków dziennych dla żołnierza uwzględnia się również członków jego rodziny (§ 25 ust. 3).

3. Niezdolność do pracy żołnierza oraz czas trwania tej niezdolności powinny być stwierdzone zaświadczeniem zakładu społecznego służby zdrowia lub wojskowego zakładu leczniczego albo lekarza wojskowej służby zdrowia przy zastosowaniu przepisów w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy.

§ 27. 1. Podstawę ustalenia wysokości zasiłków dziennych stanowi kwota 40 zł.

2. Zasiłkiienne wynoszą:

1) dla jednej uprawnionej osoby	— 50 %
2) dla dwóch osób	— 60 %
3) dla trzech osób	— 75 %
4) dla czterech osób	— 85 %
5) dla pięciu i więcej osób	— 100 %

kwoty określonej w ust. 1.

§ 28. 1. Zasiłkiienne przyznają i wypłacają biura gromadzkich rad narodowych oraz właściwe do spraw opieki społecznej organy prezydium miejskich (dzielnicowych) rad narodowych oraz rad narodowych osiedli — właściwych ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

2. Zasiłkiienne przyznaje się na wniosek osób uprawnionych.

3. Zgłoszenie wniosku powinno nastąpić najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej — pod rygorem utraty prawa do zasiłków.

§ 29. 1. Podstawę do przyznania zasiłków dziennych dla członków rodziny żołnierza stanowi zaświadczenie według ustalonego wzoru, wydane przez właściwego dowódcę jednostki wojskowej.

2. W zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, określa się dzień rozpoczęcia i okres odbywania czynnej służby wojskowej (§ 25 ust. 1). W razie zwolnienia żołnierza z tej służby przed terminem określonym w zaświadczeniu dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o tym organ określony w § 28 ust. 1.

§ 30. 1. Podstawę do przyznania zasiłków dziennych dla żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej stanowi zaświadczenie określone w § 26 ust. 3.

2. Dzień zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej określają odpowiednie wpisy zamieszczone w jego wojskowym dokumencie osobistym.

§ 31. Prawo do zasiłków dziennych powstaje:

1) dla członków rodziny żołnierza powołanego do odbycia czynnej służby wojskowej określonej w § 25 ust. 1 — z dniem stawienia się żołnierza do służby w określonym terminie i miejscu;

2) dla żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej (§ 26) — od dnia orzeczenia niezdolności żołnierza do pracy, nie wcześniej jednak niż od dnia zwolnienia ze służby.

§ 32. 1. Wypłata zasiłków dziennych następuje:

1) dla członków rodziny żołnierza odbywającego czynną służbę wojskową — po upływie każdego miesiąca odbywania przez żołnierza tej służby, a jeżeli służba nie trwała dłużej niż jeden miesiąc — po jej odbyciu;

2) dla żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej — każdorazowo z góry za okres trwania niezdolności do pracy wskazany w zaświadczeniu (§ 26 ust. 3).

2. Jeżeli wniosek o przyznanie zasiłków został zgłoszony po ustaniu okoliczności uzasadniających przyznanie zasiłków, nie później jednak niż w ciągu trzech miesięcy od dnia zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej — należne zasiłki wypłaca się jednorazowo.

§ 33. Zasiłkiienne wypłaca się osobie uprawnionej. Zasiłki przypadające osobie małoletniej wypłaca się jej opiekunowi.

§ 34. W razie odbywania czynnej służby wojskowej określonej w § 25 ust. 1 pkt 3 w formacjach samoobrony, czynności dowódcy jednostki wojskowej przewidziane w § 29 wykonują komendanci oddziałów lub innych jednostek organizacyjnych formacji samoobrony.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 35. 1. Tracą moc wszystkie dotychczasowe przepisy w sprawach uregulowanych niniejszym rozporządzeniem.

2. W szczególności tracą moc:

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1960 r. w sprawie wypłaty przez zakłady pracy wynagrodzenia pracownikom powołanym do czynnej służby wojskowej (Dz. U. Nr 7, poz. 48);

2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 1960 r. w sprawie zasiłków dziennych dla żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 7, poz. 49);

3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 marca 1960 r. w sprawie kierowania i przyjmowania do pracy osób zwolnionych z zasadniczej służby wojсковей (Dz. U. Nr 20, poz. 122).

§ 36. Wykonanie rozporządzenia porucza się mi-

nistrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom rad narodowych.

§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

34

UCHWAŁA Nr 333 RADY MINISTRÓW

z dnia 22 listopada 1968 r.

w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

(Monitor Polski z dnia 4 grudnia 1968 r. Nr 51, poz. 356)

Na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) Rada Ministrów na wniosek Centralnej Rady Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy, zwana w dalszym ciągu uchwałą „służbą BHP”, działa:

1) w produkcyjnych i usługowych zakładach pracy,

2) w jednostkach nadrzędnych nad zakładami pracy wymienionymi w pkt 1,

3) w ministerstwach (urzędach centralnych), którym podlegają lub przez które są nadzorowane zakłady wymienione w pkt 1.

§ 2. 1. Zadaniem służby BHP jest inicjowanie, organizowanie oraz koordynowanie wszystkich przedsięwzięć mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w jednostkach, o których mowa w § 1, jak też sprawowanie kontroli nad wykonywaniem zadań w tym zakresie.

2. Zakres działania służby BHP określa instrukcja, stanowiąca załącznik do uchwały.

3. Służba BHP nie może być obciążona zadaniami nie wchodzącymi w zakres jej działania, określony niniejszą uchwałą.

4. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w uzgodnieniu z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych mogą dostosowywać przepisy instrukcji do szczególnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w podległych lub nadzorowanych zakładach pracy.

§ 3. 1. Pracownikiem służby BHP może być osoba, która:

1) posiada wyższe wykształcenie techniczne lub inne wyższe wykształcenie odpowiednie dla danego rodzaju produkcji lub usług oraz co najmniej trzyletnią praktykę zawodową albo

2) posiada średnie wykształcenie techniczne lub inne średnie wykształcenie odpowiednie dla danego rodzaju produkcji lub usług oraz co najmniej pięcioletnią praktykę zawodową oraz złożyła przed komisją egzaminacyjną z wynikiem pomyślnym egzamin w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Przepisy uchwały nie naruszają przepisów szczególnych, określających wyższe niż przewidziane w uchwale wymagania w zakresie wykształcenia i praktyki zawodowej.

3. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów

centralnych) w uzgodnieniu z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych określają zasady i sposób przeprowadzania egzaminów.

§ 4. 1. W produkcyjnych i usługowych zakładach pracy działają komórki organizacyjne lub stanowiska pracy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, podlegające bezpośrednio kierownikowi zakładu pracy lub jego zastępcy.

2. W zakładzie pracy (ust. 1), w którym nie zachodzi potrzeba utworzenia komórki lub stanowiska, określonych w ust. 1, kierownik tego zakładu wyznacza pracownika do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzącego prace z tego zakresu obok innych stałych prac. Do pracowników tych stosuje się odpowiednio przepisy uchwały dotyczące służby BHP.

3. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w uzgodnieniu z zarządami głównymi odpowiednich związków zawodowych wydają wytyczne w sprawie zasad organizacji służby BHP w zakładach pracy w zależności od rodzaju zakładu pracy, liczby zatrudnionych pracowników lub innych okoliczności.

§ 5. 1. Służba BHP w zakładzie pracy jest obowiązkowa:

1) wydawać zalecenia kierownikom poszczególnych komórek organizacyjnych zakładu pracy zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień w sprawach należących do kompetencji tych kierowników; w razie sporu co do treści zalecenia decyduje kierownik zakładu pracy;

2) występować do kierownika zakładu pracy z wnioskami o usunięcie stwierdzonych uchybień.

2. Służba BHP w zakładzie pracy ma prawo:

1) wydawania poleceń natychmiastowego wstrzymania robót w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego, zawiadamiając równocześnie o wydaniu polecenia kierownika zakładu pracy;

2) występowania do kierownika zakładu pracy z wnioskami o pociągnięcie do odpowiedzialności służbowej winnych uchybień w zakresie przestrzegania zasad lub przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Kierownicy zakładów pracy obowiązani są podejmować właściwe środki zapewniające realizację zaleceń służby BHP (ust. 1 pkt 1).

§ 6. W jednostkach nadrzędnych nad zakładami pracy (§ 1 pkt 2) działają komórki organizacyjne lub stanowiska pracy do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy podlegające bezpośrednio kierownikom tych jednostek lub ich zastępcom.

§ 7. 1. W ministerstwach (urzędach centralnych) (§ 1 pkt 3) działają główne inspektoraty bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. W zależności od stopnia zagrożenia życia i zdrowia pracowników w resorcie główny inspektorat bezpieczeństwa i higieny pracy może być stanowiskiem pracy, wydziałem, a w szczególnych przypadkach komórką organizacyjną na szczeblu departamentu.

§ 8. Zwolnienie lub przeniesienie kierownika komórki organizacyjnej BHP w zakładzie pracy (§ 1 pkt 1) może nastąpić jedynie za zgodą jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, natomiast w większych przedsiębiorstwach (kombinatach) określonych przez właściwych ministrów — za zgodą kierownika tego przedsiębiorstwa i rady zakładowej.

§ 9. Pracownicy służby BHP zatrudnieni w dniu

wejścia w życie uchwały, a nie odpowiadający wymaganiom kwalifikacyjnym określonym w § 3, mogą być nadal zatrudnieni, jeżeli złożą w ciągu 1969 r. egzamin, o którym mowa w § 3.

§ 10. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) dostosują przepisy uchwały do potrzeb jednostek nie wymienionych w § 1.

§ 11. Traci moc uchwała nr 592 Prezydium Rządu z dnia 1 sierpnia 1953 r. w sprawie zapewnienia postępu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Monitor Polski Nr A-83, poz. 979).

§ 12. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych).

§ 13. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 333 Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. (poz. 356).

INSTRUKCJA W SPRAWIE ZAKRESU DZIAŁANIA SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

I. Zakres działania służby BHP w produkcyjnych i usługowych zakładach pracy.

Do zakresu działania służby BHP w produkcyjnych i usługowych zakładach pracy należy w szczególności:

1) dokonywanie analizy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie, przyczyn powodujących wypadki przy pracy i zagrożenie życia i zdrowia pracowników oraz sporządzanie sprawozdań z wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

2) inicjowanie i opracowywanie wniosków zmierzających do zapobiegania tym zagrożeniom, a zwłaszcza przyczynom powodującym wypadki przy pracy i choroby zawodowe;

3) sprawowanie kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie oraz czuwanie nad przestrzeganiem przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze oraz pozostałych pracowników zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;

4) udział w opracowywaniu i kontrola realizacji planów poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawidłowości wykorzystywania nakładów finansowych przeznaczonych na cele bezpieczeństwa i higieny pracy;

5) współdziałanie w organizowaniu wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich pracowników oraz kontrola przestrzegania obowiązków wynikających z przepisów dotyczących tych badań, a w szczególności kontrola terminowego przeprowadzania badań i zgłaszania się pracowników do tych badań;

6) organizowanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, a także sprawności urządzeń produkcyjnych i ochronnych oraz określanie wspólnie z kierownikami właściwych komórek organizacyjnych metod poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach roboczych;

7) zgłaszanie i udział w opracowywaniu wniosków dotyczących uwzględniania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy przy opracowywaniu przez zakład pracy zamierzeń inwestycyjnych i modernizacyjnych oraz udział w odbiorach technicznych nowo budowanych lub przebudowywanych urządzeń produk-

cyjnych oraz innych urządzeń mających wpływ na warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;

8) udział w ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy;

9) współpraca przy organizowaniu szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przy ustalaniu programu tego szkolenia i nadzór w tym zakresie oraz inicjowanie i rozwijanie różnych form popularyzacji zagadnień dotyczących ochrony pracy;

10) kontrola właściwego zaopatrzenia pracowników w odzież ochronną, roboczą i sprzęt ochrony osobistej;

11) opiniowanie szczegółowych instrukcji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach pracy;

12) zapewnienie, przy współpracy z lekarzem zakładowym, bezpiecznej i higienicznej pracy przy wprowadzaniu do produkcji nowych materiałów lub procesów technologicznych szkodliwych dla zdrowia pracowników,

13) współpraca z radą zakładową, organami nadzoru nad warunkami pracy i przemysłową służbą zdrowia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kontrolowanie realizacji przez zakład pracy nakazów, zaleceń i zarządzeń tych organów;

14) udział w pracach przy ocenie projektów inwestycyjnych.

II. Zakres działania służby BHP w jednostkach nadrzędnych nad produkcyjnymi i usługowymi zakładami pracy.

Do zakresu działania służby BHP w jednostkach nadrzędnych nad produkcyjnymi i usługowymi zakładami pracy należy w szczególności:

1) dokonywanie okresowych kontroli i ocen oraz analiz stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy;

2) dokonywanie analizy i oceny przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych, opracowywanie wniosków o charakterze profilaktycznym oraz sporządzanie sprawozdań o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych;

3) koordynowanie przedsięwzięć w zakresie zapobiegania zagrożeniom powodującym wypadki przy pracy i choroby zawodowe w zakładach pracy oraz opracowywanie projektów wytycznych w zakresie poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na podstawie ocen i analiz, o których mowa w pkt 1 i 2;

4) opracowywanie przy współpracy odpowiednich komórek organizacyjnych danej jednostki nadrzędnej i zakładów pracy zbiorczych rocznych oraz wieloletnich planów poprawy warunków pracy;

5) organizowanie wymiany doświadczeń między zakładami pracy oraz udzielanie fachowej pomocy służbie BHP działającej w zakładach pracy;

6) kontrola prawidłowości i wykorzystania nakładów finansowych na cele bezpieczeństwa i higieny pracy;

7) udział w pracach komisji przejmujących do eksploatacji nowo zbudowane lub przebudowane zakłady pracy, powoływanych przez daną jednostkę nadrzędną;

8) współdziałanie przy realizowaniu przez inne komórki organizacyjne danej jednostki nadrzędnej zadań mających wpływ na warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;

9) współpraca z właściwymi instancjami odpowiedzialnych związków zawodowych, organami nadzoru nad warunkami pracy i przemysłową służbą zdrowia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;

10) opracowywanie wniosków do planów szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sprawowanie kontroli nad tym szkoleniem;

11) inicjowanie i współdziałanie w opracowywaniu projektów branżowych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;

12) współpraca przy opracowywaniu i wprowadzaniu nowych wzorów odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej oraz urządzeń zabezpieczających i sprzętu zapewniającego higienę pracy;

13) opracowywanie lub opiniowanie projektów przepisów dotyczących zaopatrzenia pracowników w odzież ochronną, roboczą i sprzęt ochrony osobistej oraz kontrola realizacji planów tego zaopatrzenia;

14) udział w pracach komisji oceny projektów inwestycyjnych.

III. Zakres działania służby BHP w ministerstwach (urzędach centralnych).

Do zakresu działania głównego inspektoratu bezpieczeństwa i higieny pracy należy w szczególności:

1) inicjowanie oraz koordynowanie przedsięwzięć i poczynań zmierzających do poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy;

2) dokonywanie kontroli oraz oceny stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w przemysłach (branżach) oraz w wybranych zakładach pracy;

3) analizowanie kształtowania się wypadków przy pracy i chorób zawodowych w przemysłach (branżach) oraz w wybranych zakładach pracy, a także sporządzanie sprawozdań o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych;

4) współdziałanie z właściwymi komórkami organizacyjnymi ministerstwa (urzędu centralnego) w opracowywaniu resortowych programów lub wytycznych dotyczących poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz czuwanie nad ich realizacją;

5) współdziałanie przy realizowaniu przez inne komórki organizacyjne ministerstwa (urzędu centralnego) zadań mających wpływ na warunki bezpieczeństwa i higieny pracy;

6) współpraca przy opracowywaniu i wprowadzaniu nowych wzorów odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej oraz urządzeń zabezpieczających i sprzętu zapewniającego higienę pracy;

7) inicjowanie i współpraca przy opracowywaniu projektów branżowych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy;

8) współdziałanie przy opracowywaniu ramowych programów szkolenia oraz wytycznych w zakresie popularyzacji bezpieczeństwa i higieny pracy;

9) inicjowanie prac resortowych instytutów naukowo-badawczych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz współpraca z placówkami naukowo-badawczymi w zakresie postępu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy;

10) inicjowanie organizowania wymiany doświadczeń między zakładami pracy;

11) współpraca z zarządami głównymi odpowiedzialnych związków zawodowych oraz z organami nadzoru nad warunkami pracy;

12) udział w pracach komisji oceny projektów inwestycyjnych.

35

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 3 grudnia 1968 r.

w sprawie odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej pracowników rad narodowych.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 grudnia 1968 r. Nr 44, poz. 319)

Na podstawie art. 63 ustawy z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 164) zarządza się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej za naruszenie swoich obowiązków podlegają pracownicy rad narodowych zatrudnieni w wydziałach

prezydiów rad narodowych, a także w innych jednostkach organizacyjnych, tworzonych zamiast wydziałów (zarządach, oddziałach, referatach, biurach, komisjach oraz urzędach o innej nazwie), do których stosuje się przepisy o wydziałach.

§ 2. Ilekroć w dalszych przepisach rozporządzenia jest mowa bez bliższego określenia:

1) o ustawie — należy przez to rozumieć ustawę

z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych,

2) o pracownikach — należy przez to rozumieć pracowników objętych przepisami ustawy wymienionej w pkt 1,

3) o prezydiach wojewódzkich rad narodowych — należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw,

4) o prezydiach powiatowych rad narodowych — należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast stanowiących powiaty oraz prezydium dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw,

5) o wydziałach — należy przez to rozumieć również inne jednostki organizacyjne podporządkowane prezydium rady narodowej, do których stosuje się przepisy o wydziałach.

Rozdział II.

Odpowiedzialność służbowa.

§ 3. 1. Za przewinienia mniejszej wagi pracownik podlega odpowiedzialności służbowej.

2. W zakresie odpowiedzialności służbowej stosuje się karę upomnienia.

§ 4. 1. Karę upomnienia nakłada przewodniczący prezydium rady narodowej lub upoważniony przez niego jeden ze stale urzędujących członków prezydium rady narodowej.

2. Przewodniczący prezydiów wojewódzkich i powiatowych rad narodowych mogą upoważnić kierowników wydziałów do nakładania kary upomnienia w stosunku do pracowników podległych im wydziałów.

§ 5. 1. Przewodniczący prezydium (członek prezydium, kierownik wydziału) zawiadamia pracownika o wszczęciu postępowania i możliwości złożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

2. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przewodniczący prezydium rady narodowej (członek prezydium, kierownik wydziału) wydaje orzeczenie o nałożeniu kary upomnienia bądź w braku podstaw do ukarania — o umorzeniu postępowania.

3. Orzeczenie o nałożeniu kary upomnienia powinno być umotywowane i podane do wiadomości pracownika na piśmie z wyjaśnieniem, że jest ostateczne.

4. Odpis orzeczenia o nałożeniu kary upomnienia dołącza się do akt osobowych pracownika.

Rozdział III.

Odpowiedzialność dyscyplinarna.

§ 6. 1. Za przewinienia większej wagi pracownik podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej.

2. W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej stosuje się kary:

- 1) nagany,
- 2) nagany z pozbawieniem możliwości otrzymania nagrody przez okres do jednego roku,
- 3) pozbawienia możliwości awansowania lub powołania na wyższe stanowisko na okres do dwóch lat,

4) obniżenia wynagrodzenia o kwotę wynoszącą do 10% tego wynagrodzenia na okres do sześciu miesięcy.

§ 7. Karę nagany nakłada przewodniczący prezydium rady narodowej lub upoważniony przez niego jeden ze stale urzędujących członków prezydium rady narodowej.

§ 8. Przewodniczący prezydium rady narodowej zawiadamia pracownika o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i o możliwości złożenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

§ 9. 1. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przewodniczący prezydium rady narodowej orzeka o nałożeniu kary nagany bądź w braku podstaw do ukarania — o umorzeniu postępowania.

2. Orzeczenie o nałożeniu kary nagany powinno być umotywowane i zawierać pouczenie o przysługującym prawie wniesienia odwołania w trybie i terminie przepisanych.

3. Odwołanie (ust. 2) rozpatruje prezydium rady narodowej po zasięgnięciu opinii właściwej rady zakładowej.

4. Orzeczenie (ust. 1 i 3) powinno być sporządzone na piśmie i podane do wiadomości pracownika.

§ 10. 1. O karach dyscyplinarnych wymienionych w § 6 ust. 2 pkt 2—4 orzekają:

1) komisje dyscyplinarne przy prezydiach powiatowych rad narodowych w sprawach pracowników tych prezydiów oraz prezydiów rad narodowych niższego stopnia,

2) komisje dyscyplinarne przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych w sprawach pracowników tych prezydiów oraz kierowników wydziałów prezydiów powiatowych rad narodowych.

2. Komisja dyscyplinarna może orzec karę nagany przewidzianą w § 6 ust. 2 pkt 1, jeżeli w odniesieniu do przewinienia stwierdzonego w postępowaniu przed komisją brak jest podstaw do zastosowania surowszej kary dyscyplinarnej.

§ 11. Jako instancje odwoławcze działają:

1) w stosunku do komisji dyscyplinarnych przy prezydiach powiatowych rad narodowych — komisje dyscyplinarne przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych przewidziane w § 10 ust. 1 pkt 2,

2) w stosunku do komisji dyscyplinarnych przy prezydiach wojewódzkich rad narodowych, jako organów pierwszej instancji — prezydium wojewódzkich rad narodowych.

§ 12. 1. W skład komisji dyscyplinarnej przewidzianej w §§ 10 i 11 wchodzi:

1) przewodniczący komisji i dwaj jego zastępcy powołani przez prezydium właściwej rady narodowej spośród członków prezydium tej rady,

2) członkowie powołani przez:

a) komisje rady narodowej spośród swoich członków będących radnymi, po jednym członku i jednym jego zastępcy z każdej komisji,

b) właściwe rady zakładowe spośród ich członków i innych pracowników rady narodowej w liczbie co najmniej dwóch osób przez każdą radę.

2. W skład komisji dyscyplinarnej przy prezydium wojewódzkiej rady narodowej, działającej w charakterze instancji odwoławczej, zamiast członków wymienionych w ust. 1 pkt 2 lit. b) wchodzi członkowie wyznaczeni przez zarządy okręgowe

właściwych związków zawodowych w liczbie co najmniej dwóch osób od każdego związku.

§ 13. 1. Osoba wchodząca w skład komisji dyscyplinarnej nie może sprawować funkcji w komisji dyscyplinarnej, jeżeli przeciwko niej toczy się postępowanie karne, karno-administracyjne lub dyscyplinarne, a gdy postępowanie zakończy się ukaraniem — traci mandat.

2. Nie może również sprawować funkcji w komisji dyscyplinarnej pracownik prezydium rady narodowej w okresie jego zawieszenia w pełnieniu obowiązków.

3. Przewodniczący i zastępcy przewodniczącego tracą mandat w komisji dyscyplinarnej w razie utraty stanowiska członka prezydium rady narodowej.

4. Tracą mandat członkowie komisji:

1) powołani przez komisję rady narodowej — w razie wygaśnięcia ich mandatu radnego,

2) powołani przez radę zakładową — w razie rozwiązania z nimi stosunku pracy w prezydium rady narodowej.

§ 14. Przewodniczący, ich zastępcy oraz pozostali członkowie komisji dyscyplinarnej w razie nienależytego wykonywania swych obowiązków lub w innych uzasadnionych wypadkach (np. długotrwałej choroby) mogą być odwołani przed upływem kadencji w tym samym trybie, w jakim zostali powołani (wyznaczeni).

§ 15. 1. Kadencja komisji dyscyplinarnych trwa przez okres kadencji rady narodowej.

2. Do czasu powołania nowych komisji — komisje dyscyplinarne działają w dotychczasowym składzie, nie dłużej jednak niż przez okres trzech miesięcy po upływie ich kadencji.

§ 16. Prezydium rady narodowej, przy którym działa komisja dyscyplinarna, powołuje na czas kadencji komisji dyscyplinarnej rzecznika dyscyplinarnego i jednego lub dwóch jego zastępców spośród pracowników tego prezydium. Przepisy § 13 ust. 1, 2 i 4 pkt 2 oraz §§ 14 i 15 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 17. Właściwość komisji dyscyplinarnej ustala się według miejsca pracy i rodzaju zajmowanego przez pracownika stanowiska w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, choćby obwiniony po wszczęciu postępowania dyscyplinarnego objął stanowisko uzasadniające właściwość innej komisji dyscyplinarnej.

§ 18. 1. Komisje rozpoznają sprawy i wydają orzeczenia (postanowienia) w komplecie trzech osób powołanych na zasadach określonych w art. 54 ust. 2 ustawy.

2. Członkiem kompletu orzekającego powołanym spośród członków wyznaczonych przez właściwą organizację związkową w miarę możliwości powinien być pracownik wykonujący ten sam rodzaj pracy co obwiniony.

§ 19. 1. O potrzebie przeprowadzenia dochodzenia w wyniku zawiadomienia lub dowiedzenia się w inny sposób o popełnieniu przez pracownika przewinienia większej wagi, uzasadniającego wszczęcie postępowania przed komisją dyscyplinarną — decyduje rzecznik dyscyplinarny we własnym zakresie; o rozpoczęciu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny zawi-

adnia przewodniczącego prezydium rady narodowej, przy którym działa komisja dyscyplinarna (§ 10).

2. Rzecznik dyscyplinarny przeprowadza dochodzenie również na polecenie przewodniczącego prezydium rady narodowej.

§ 20. W toku dochodzenia rzecznik dyscyplinarny może wzywać i przesłuchiwać pracownika, w stosunku do którego prowadzi się dochodzenie, oraz świadków i biegłych, jak również przeprowadzać wszelkie inne dowody konieczne do wyjaśnienia sprawy w trybie i pod rygorem przewidzianymi w kodeksie postępowania administracyjnego.

§ 21. 1. Pracownikowi, w stosunku do którego prowadzone jest dochodzenie, rzecznik dyscyplinarny powinien umożliwić złożenie wyjaśnień oraz wypowiedzenie się co do zebranych dowodów.

2. W terminie trzech dni od dnia udostępnienia zebranych dowodów (ust. 1) pracownik ma prawo zgłosić wniosek o przesłuchanie wskazanych osób w charakterze świadków lub o przeprowadzenie innych dowodów przy umożliwieniu mu współudziału w przeprowadzeniu tych dowodów.

3. Odmowa złożenia wyjaśnień przez pracownika nie wstrzymuje biegu dochodzenia.

§ 22. 1. Jeżeli wyniki dochodzenia nie potwierdzą wysuniętych zarzutów albo okaże się, że od chwili uzyskania wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary lub też od chwili samego popełnienia czynu upłynął przewidziany okres przedawnienia (art. 60 ustawy) bądź też zaistnieją inne okoliczności, które uczynią dochodzenie bezprzedmiotowym — rzecznik dyscyplinarny umarza dochodzenie.

2. Umożnienie dochodzenia następuje po przedstawieniu sprawy przewodniczącemu prezydium rady narodowej.

§ 23. 1. Jeżeli wyniki dochodzenia wskazują zasadność wysuniętych zarzutów, a nie zachodzą warunki rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, rzecznik dyscyplinarny po porozumieniu się z przewodniczącym prezydium rady narodowej składa komisji dyscyplinarnej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i ukaranie pracownika.

2. Wniosek o wszczęcie postępowania i ukaranie powinien zawierać:

1) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz miejsce zatrudnienia pracownika,

2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia ze wskazaniem czasu i miejsca jego popełnienia,

3) proponowany wymiar kary dyscyplinarnej spośród wymienionych w § 6 ust. 2 pkt 2—4,

4) uzasadnienie oparte na wynikach dochodzenia,

5) wykaz zawierający imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę dyscyplinarną, jak również wskazanie innych dowodów; do wykazu może być dołączony wniosek o odczytanie na rozprawie zeznań świadków uzyskanych w toku dochodzenia, bez ich wzywania.

§ 24. 1. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed komisją dyscyplinarną następuje wyłącznie na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

2. Rozpatrzenie wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia przewodniczącego komisji dyscyplinarnej wydanego najpóźniej w terminie 14 dni od jego złożenia.

3. Postanowienie o wszczęciu postępowania doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu, obwinionemu i jego bezpośredniemu przełożonemu.

4. Na postanowienie o wszczęciu postępowania nie służy zażalenie.

5. Na postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przysługuje rzecznikowi dyscyplinarnemu prawo wniesienia w ciągu 7 dni zażalenia do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, która w komplecie orzekającym rozstrzyga ostatecznie. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio; postanowienie komisji o wszczęciu postępowania doręcza się obwinionemu wraz z odpisem wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęciu postępowania i ukaranie.

§ 25. 1. Po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego obwiniony może przybrać sobie obrońcę bądź wystąpić o jego wyznaczenie do przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

2. Przybranie przez obwinionego obrońcy bądź wyznaczenie obrońcy przez przewodniczącego komisji (ust. 1) następuje spośród pracowników rad narodowych z wyłączeniem członków komisji dyscyplinarnej; wyznaczenie obrońcy powinno nastąpić nie później niż na 3 dni przed terminem rozprawy.

3. Obrońca wyznaczony przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej może odmówić podjęcia się obrony tylko z ważnych powodów.

4. Obwiniony i jego obrońca mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać wypisy i notatki.

5. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne toczy się poza miejscem zatrudnienia obrońcy, przysługuje mu prawo do zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów podróży, noclegów oraz diety według zasad obowiązujących w odniesieniu do pracowników rad narodowych.

§ 26. Po wydaniu postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego przewodniczący komisji dyscyplinarnej lub jego zastępca ustala skład kompletu orzekającego na zasadach określonych w art. 54 ust. 2 ustawy.

§ 27. 1. Przewodniczący kompletu orzekającego wyznacza rozprawę, zawiadamiając na piśmie o jej miejscu i terminie przewodniczącego prezydium rady narodowej właściwej według zatrudnienia pracownika, a ponadto wzywa na rozprawę obwinionego, jego obrońcę, rzecznika dyscyplinarnego oraz w razie potrzeby świadków i biegłych.

2. Termin rozprawy powinien być tak wyznaczony, aby między doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę a dniem rozprawy upłynęło co najmniej 7 dni. W razie niezachowania tego terminu na wniosek obwinionego lub jego obrońcy rozprawa ulega odroczeniu.

§ 28. Rzecznik dyscyplinarny, obwiniony i jego obrońca mają prawo zgłoszenia do przewodniczącego komisji dyscyplinarnej żądania wyłączenia członka kompletu orzekającego, jeżeli między obwinionym lub rzecznikiem a członkiem kompletu orzekającego zachodzą stosunki tego rodzaju, że mogą wzbudzić wątpliwość co do bezstronności członka kompletu.

§ 29. 1. Rozprawa dyscyplinarna jest jawna dla radnych, członków komisji rad narodowych, członków prezydium i pracowników rad narodowych;

przewodniczący kompletu orzekającego może zezwolić innym osobom na obecność na rozprawie.

2. W wypadkach uzasadnionych względami służbowymi przewodniczący kompletu orzekającego może uchylić lub ograniczyć jawność rozprawy albo jej części.

3. W razie wyłączenia jawności rozprawy o tym, jakie osoby mogą być obecne na rozprawie, decyduje przewodniczący kompletu orzekającego.

§ 30. 1. Niestawiennictwo na rozprawę obwinionego, któremu wezwaniu doręczono we właściwym terminie, nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, jeśli niestawiennictwo jest nieusprawiedliwione. Przewodniczący kompletu może w takim wypadku ustanowić obrońcę z urzędu, jeżeli nie jest ustanowiony obrońca na zasadach określonych w § 25 ust. 1 i 2.

2. W razie uznania niestawiennictwa obwinionego za usprawiedliwione komplet orzekający odracza rozprawę, ustalając nowy jej termin.

3. Odroczenie rozprawy i ustalenie nowego jej terminu następuje również w razie usprawiedliwionego niestawiennictwa obrońcy przybranego przez obwinionego bądź w razie niestawiennictwa obrońcy wyznaczonego z urzędu, chyba że obwiniony zażąda przeprowadzenia rozprawy bez udziału obrońcy.

§ 31. 1. Na rozprawie rzecznik dyscyplinarny i obwiniony oraz jego obrońca mogą składać wyjaśnienia, zgłaszać żądania, propozycje i zarzuty oraz przedstawiać dowody na ich poparcie. Odczytanie zeznań świadków bez wzywania ich na rozprawę jest dopuszczalne pod warunkiem, że nie sprzeciwi się temu obwiniony.

2. Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący kompletu orzekającego udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obrońcy i obwinionemu, przy czym obwinionemu służy zawsze głos ostatni.

§ 32. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokoły; protokoły podpisują przewodniczący kompletu orzekającego i protokolant.

§ 33. 1. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i wysłuchaniu głosów stron komplet orzekający przystępuje niezwłocznie do narady nad orzeczeniem. Narada jest poufna; prócz członków kompletu orzekającego na naradzie może być obecny tylko protokolant.

2. Komplet orzekający wydaje orzeczenie:

1) o ukaraniu, nakładając jedną z kar dyscyplinarnych, wymienionych w § 6 ust. 2, bądź

2) o uniewinnieniu.

3. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku czynów, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny łącznie.

4. Przy wymiarze kary komplet orzekający bierze pod uwagę stopień winy, szkodliwość społeczną i skutki czynu oraz postawę moralną i obywatelską obwinionego, a także zachowanie się jego przed i po przewinieniu.

5. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne stało się bezprzedmiotowe z powodu śmierci obwinionego, rozwiązania z nim stosunku pracy lub z jakiegokolwiek innej przyczyny, komplet orzekający wydaje orzeczenie o umorzeniu sprawy.

§ 34. Orzeczenie kompletu orzekającego zapada

większością głosów. Przewodniczący kompletu głosuje ostatni.

§ 35. 1. Orzeczenie kompletu orzekającego powinno być sporządzone na piśmie i zawierać:

- 1) nazwę komisji oraz datę rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia,
- 2) imiona i nazwiska członków kompletu orzekającego, rzecznika i protokolanta,
- 3) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz miejsce zatrudnienia obwinionego,
- 4) dokładne określenie czynu zarzucanego obwinionemu,
- 5) sentencję orzeczenia,
- 6) uzasadnienie,
- 7) pouczenie o trybie i terminie wniesienia odwołania.

2. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie kompletu orzekającego.

§ 36. 1. Orzeczenie powinno być ogłoszone bezpośrednio po naradzie.

2. W uzasadnionych wypadkach ogłoszenie orzeczenia może być odroczone, jednakże najwyżej na 7 dni, przy czym dzień i godzina ogłoszenia powinny być podane na rozprawie.

§ 37. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej doręcza się za potwierdzeniem odbioru przewodniczącemu prezydium rady narodowej właściwej według zatrudnienia obwinionego, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obwinionemu.

§ 38. Ukaranemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje prawo wniesienia odwołania do instancji odwoławczej (§ 11) za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, w ciągu 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

§ 39. 1. W razie złożenia odwołania rozprawa przed komisją dyscyplinarną powinna się odbyć w okresie nie przekraczającym 30 dni od dnia otrzymania odwołania.

2. Jeśli zachodzi konieczność uzupełnienia materiału dowodowego, komisja dyscyplinarna, uchylając zaskarżone orzeczenie, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania komisji dyscyplinarnej przy prezydium powiatowej rady narodowej w dotychczasowym lub innym składzie kompletu orzekającego przy równoczesnym wskazaniu, w jakim zakresie powinien być uzupełniony materiał dowodowy.

§ 40. 1. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej, działając w charakterze instancji odwoławczej (§ 11 pkt 2), utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie albo je uchyla i wydaje nowe orzeczenie bez przeprowadzania rozprawy, jeżeli zebrany w pierwszej instancji materiał dowodowy stanowi dostateczną podstawę do takiego rozstrzygnięcia. Przepis § 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej wydaje orzeczenie w postępowaniu odwoławczym po wysłuchaniu opinii zarządu okręgowego właściwego związku zawodowego i przy udziale w posiedzeniu prezydium rady narodowej przewodniczącego tego zarządu.

§ 41. Organ odwoławczy może orzec karę surowszą niż orzeczona w pierwszej instancji tylko w wypadku, gdy orzeczenie zostało zaskarżone przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 42. 1. Orzeczenie pierwszej instancji nie za-

skarżone w terminie przepisany oraz orzeczenie drugiej instancji jest ostateczne (prawomocne).

2. Odpis ostatecznego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej dołącza się do akt osobowych pracownika.

§ 43. W postępowaniu przed organem odwoławczym, w braku postanowień odmiennych, mają odpowiednie zastosowanie przepisy normujące postępowanie przed pierwszą instancją.

Rozdział IV.

Uchylenie orzeczeń ostatecznych (prawomocnych).

§ 44. 1. Skorzystanie przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej z uprawnień wynikających z art. 62 ustawy może nastąpić na żądanie ukaranego, jego obrońcy, rzecznika dyscyplinarnego bądź z urzędu.

2. Uchylenie przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej na zasadach art. 62 ustawy ostatecznego orzeczenia może nastąpić w terminie sześciu miesięcy od daty wydania takiego orzeczenia. Nie dotyczy to wypadku uchylenia orzeczenia na korzyść ukaranego, które może nastąpić w każdym czasie.

3. Uchylając orzeczenie prezydium postanawia, czy i w jakim zakresie postępowanie ma być przeprowadzone w przepisany trybie.

4. W razie uchylenia orzeczenia, odpis uchylonego orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych pracownika ulega zniszczeniu.

5. Uchylenie przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej na zasadach art. 62 ustawy ostatecznego orzeczenia nie podlega zaskarżeniu w administracyjnym toku instancji.

Rozdział V.

Przedawnienie.

§ 45. Przewidziany w art. 60 ustawy miesięczny okres przedawnienia wszczęcia postępowania biegnie:

1) w zakresie postępowania przed przewodniczącym prezydium rady narodowej (art. 51 ustawy) — od dnia uzyskania wiadomości przez przewodniczącego prezydium rady narodowej o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary,

2) w zakresie postępowania przed komisją dyscyplinarną (art. 52 ustawy) — od dnia uzyskania wiadomości przez rzecznika dyscyplinarnego.

Rozdział VI.

Wykonanie orzeczeń. Zatarcie kar.

§ 46. 1. Orzeczenie o ukaraniu pracownika ulega wykonaniu, gdy jest ostateczne (prawomocne).

2. Przewodniczący prezydium rady narodowej właściwej według zatrudnienia ukaranego dokonuje czynności niezbędnych w zakresie wykonania orzeczenia. Ponadto nad wykonaniem orzeczeń dyscyplinarnych wydanych w trybie §§ 10 i 11 czuwa rzecznik dyscyplinarny.

§ 47. 1. Zatarcie kar na zasadach określonych w art. 61 ustawy:

1) orzeczonych w trybie art. 51 ustawy — zarządza na wniosek ukaranego lub z urzędu przewodniczący prezydium rady narodowej (członek prezydium, kierownik wydziału), który orzekł o ukaraniu pracownika,

2) orzeczonych w trybie art. 52 ustawy — zarządza na wniosek ukaranego, rzecznika dyscyplinarnego lub z urzędu — przewodniczący komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie ostateczne.

2. Zatarcie kary orzeczonej przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej (art. 55 ustawy) zarządza na wniosek ukaranego, rzecznika dyscyplinarnego lub z urzędu przewodniczący tego prezydium.

3. Zatarcie kary powoduje uznanie pracownika za nie karanego i zniszczenie odpisu orzeczenia o ukaraniu dołączonego do akt osobowych pracownika.

Rozdział VII.

Przepisy końcowe.

§ 48. Jeżeli przepisy rozporządzenia nie stanowią inaczej, w postępowaniu przed organami dyscyplinarnymi mają zastosowanie odpowiednio przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 49. 1. Obsługę komisji dyscyplinarnej (w zakresie czynności protokolarnych i innych) wykonuje pracownik wyznaczony przez przewodniczącego prezydium.

2. Wydatki związane z działalnością komisji dyscyplinarnych pokrywa się ze środków budżetowych właściwych rad narodowych.

§ 50. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

36

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 20 listopada 1968 r.

w sprawie ustalenia okresu, w którym powstanie inwalidztwa uprawnia do renty inwalidzkiej.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 grudnia 1968 r. Nr 44, poz. 321)

Na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. Inwalidztwo powstałe w ciągu 3 lat od ustania zatrudnienia lub upływu okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia uprawnia do renty inwalidzkiej przewidzianej w ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6), zwanej dalej „ustawą”, jeżeli spowodowane zostało następującymi chorobami zawodowymi:

1) pylicą płuc: pylicą krzemową, pylicą krzemianową i innymi zwłóknieniami płuc, w postaci czystej lub mieszanej, spowodowanymi wdychaniem pyłu oraz współistniejącą gruźlicą płuc,

2) nowotworami złośliwymi, powstałymi w następstwie zawodowej styczności z czynnikiem rakotwórczym: nowotworami skóry, nowotworami dróg moczowych oraz nowotworami układu oddechowego,

3) chorobami powstałymi wskutek działania promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych,

4) zmianami w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym, wywołanymi działaniem drgań mechanicznych,

5) schorzeniami tropikalnymi u marynarzy i innych osób.

§ 2. 1. Inwalidztwo powstałe po upływie 18 miesięcy, a w razie chorób zawodowych innych niż wymienione w § 1 — po upływie 2 lat od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia uprawnia do renty inwalidzkiej przewidzianej w ustawie, jeżeli powstało w czasie:

1) nauki w szkole, do której pracownik został skierowany przez zakład pracy,

2) nauki w szkołach wyższych,

3) studiów doktoranckich (aspirantury naukowej).

2. Inwalidztwo powstałe po upływie 18 miesięcy od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia uprawnia do renty inwalidzkiej przewidzianej w ustawie, jeżeli powstało w czasie wychowywania przez matkę dziecka w wieku do lat 8 lub sprawowania przez osobę zainteresowaną opieki nad członkiem rodziny wymienionym w art. 31 ust. 1 ustawy, zaliczonym do I grupy inwalidów — nie później jednak niż w ciągu 2 lat od ustania zatrudnienia lub okresu równorzędnego z okresem zatrudnienia.

§ 3. Inwalidztwo powstałe w okresach, o których mowa w § 1 i 2, uprawnia do renty inwalidzkiej, jeżeli spełnione są inne warunki wymagane do uzyskania tej renty.

§ 4. Przepisy § 1—3 stosuje się odpowiednio w razie ponownego powstania inwalidztwa po ustaniu prawa do renty inwalidzkiej z powodu ustania inwalidztwa, z tym że okresy, o których mowa w tych przepisach, liczy się od ustania prawa do renty.

§ 5. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do rent przysługujących na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10).

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

37

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 listopada 1968 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad stosowania odpowiednich szczebli stawek uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków i innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia.

(Dziennik Ustaw z dnia 19 listopada 1968 r. Nr 42, poz. 298)

Na podstawie art. 24 i 31 ust. 2 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. z 1948 r. Nr 55, poz. 434 z późniejszymi zmianami) oraz § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków i innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. Nr 20, poz. 122) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie zasad stosowania odpowiednich szczebli stawek uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków i innych pracowników z wyższym wykształceniem za-

trudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. Nr 20, poz. 130) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) psychologów zatrudnionych w poradniach przeciwalkoholowych”.

§ 2. 1. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) może na obszarze swego działania wprowadzić w życie przepisy rozporządzenia przed dniem 1 stycznia 1969 r., jednak nie wcześniej niż z dniem 1 grudnia 1968 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:
J. Kostrzewski

38

ZARZĄDZENIE Nr 98 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 3 grudnia 1968 r.

w sprawie zasad i trybu udzielania zgody na wykonywanie stałych dodatkowych zajęć zarobkowych przez pracowników rad narodowych.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 357)

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 164) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pracownik rady narodowej może wykonywać stałe dodatkowe zajęcie zarobkowe, zwane dalej „dodatковым zajęciem”, tylko po uzyskaniu zgody właściwego organu.

2. Dodatkowe zajęcie nie może przekraczać czterech godzin dziennie.

3. Zgody udziela się na wykonywanie jednego dodatkowego zajęcia.

4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach zgoda może być udzielona na wykonywanie drugiego dodatkowego zajęcia, jeżeli zajęcia dodatkowe łącznie nie przekraczają czasu określonego w ust. 2.

§ 2. 1. Zgoda na dodatkowe zajęcie może być udzielona, jeżeli wykonywanie tego zajęcia nie będzie pozostawało w sprzeczności z obowiązkami pracownika ani nie będzie wywoływało uzasadnionych podejrzeń o stronniczość lub interesowność.

2. Wyrażając zgodę właściwy organ określa rodzaj i miejsce pracy, wymiar czasu pracy, jej godziny oraz inne warunki, jakie uzna za wskazane (np. okres pracy).

§ 3. 1. Nie wymaga uzyskania zgody wykonywanie dodatkowego zajęcia na podstawie umowy zlecenia lub wykonywanie innego zajęcia zarobkowego, jeżeli zajęcia te nie przekraczają łącznie trzech miesięcy w ciągu roku.

2. Nie wymaga uzyskania zgody wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego na podstawie umowy o dzieło, zawartej na zasadach prawa autorskiego.

3. Wykonywanie zajęć określonych w ust. 1 i 2 nie może jednak pozostawać w sprzeczności z obowiązkami pracownika ani wywoływać uzasadnionych podejrzeń o stronniczość lub interesowność.

§ 4. Właściwy organ w uzasadnionych wypadkach może cofnąć zgodę na wykonywanie dodatkowego zajęcia. Jeżeli zajęcie takie jest wykonywane na podstawie umowy, cofnięcie zgody następuje z zachowaniem terminu wymaganego do rozwiązania umowy.

§ 5. 1. Zgody na wykonywanie dodatkowego zajęcia udzielają pracownikom zatrudnionym:

1) w prezydiach wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) oraz powiatowych, miejskich i dzielnicowych rad narodowych — przewodniczący prezydiów tych rad narodowych,

2) w prezydiach rad narodowych osiedli i gromadzkich rad narodowych — przewodniczący prezydiów powiatowych rad narodowych.

2. Wniosek o udzielenie zgody powinien być zopiniowany:

1) w stosunku do pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych prezydiów rad narodowych wymienionych w ust. 1 pkt 1 — przez kierowników tych jednostek,

2) w stosunku do pracowników zatrudnionych w prezydiach rad narodowych wymienionych w ust. 1 pkt 2 — odpowiednio przez przewodniczących prezydiów rad narodowych osiedli lub przewodniczących gromadzkich rad narodowych.

3. Przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) mogą upoważnić kierowników swoich wydziałów do udzielania zgody na wykonywanie dodatkowych zajęć pracownikom tych wydziałów, z wyjątkiem zastępców kierowników wydziałów. Udzielenie zgody przez kierownika wydziału następuje w porozumieniu z kierownikiem komórki spraw osobowych.

§ 6. Ewidencję pracowników, którym udzielono zgody na wykonywanie dodatkowych zajęć, prowadzą komórki spraw osobowych właściwych prezydiów rad narodowych, a w stosunku do pracowników prezydiów rad narodowych osiedli i gromadzkich rad narodowych — komórki spraw osobowych prezydiów powiatowych rad narodowych. W ewiden-

cji powinny być uwidocznione imię i nazwisko pracownika, któremu udzielono zgody na dodatkowe zajęcie, oraz inne dane wymienione w § 2 ust. 2.

§ 7. Właściwe organy (§ 5) w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia poddadzą rewizji dotychczasowe zezwolenia na wykonywanie dodatkowych zajęć zarobkowych i na zasadach określonych w zarządzeniu wyrażą zgodę na dalsze wykonywanie takich zajęć lub je cofną.

§ 8. Przepisy zarządzenia nie naruszają przepisów szczególnych w zakresie udzielania zezwoleń na wykonywanie dodatkowych prac zarobkowych.

§ 9. Przepisy §§ 1—7 nie dotyczą pracowników zatrudnionych w prezydiach rad narodowych w niepełnym wymiarze czasu pracy. Pracownicy ci obowiązani są zawiadamiać właściwe organy (§ 5) o swoich innych stałych dodatkowych zajęciach zarobkowych.

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

39

ZARZĄDZENIE Nr 99 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 3 grudnia 1968 r.

w sprawie kierowniczych stanowisk w prezydiach rad narodowych.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 358)

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 164) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za stanowiska kierownicze, których obsadzenie następuje w drodze powołania na zasadach określonych w art. 13 ust. 2 i 4 oraz art. 15 ustawy z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 164), uważa się następujące stanowiska:

1) w prezydiach wojewódzkich rad narodowych oraz rad narodowych miast wyłączonych z województw:

- a) kierowników wydziałów oraz jednostek równorzędnych,
- b) zastępców kierowników wydziałów oraz jednostek równorzędnych,
- c) kierowników samodzielnych oddziałów,
- d) głównych księgowych,
- e) wojewódzkich (miejskich) konserwatorów zabytków,
- f) wojewódzkich (miejskich) lekarzy weterynarii,
- g) wojewódzkich (miejskich) konserwatorów przyrody;

2) w prezydiach powiatowych rad narodowych, rad

narodowych miast stanowiących powiaty oraz dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw:

a) kierowników wydziałów oraz jednostek równorzędnych,

b) zastępców kierowników wydziałów oraz jednostek równorzędnych,

c) głównych księgowych,

d) powiatowych (miejskich) lekarzy weterynarii;

3) w prezydiach rad narodowych miast nie stanowiących powiatów, liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, oraz dzielnicowych rad narodowych w miastach stanowiących powiaty:

kierowników wydziałów (w razie utworzenia takich jednostek organizacyjnych);

4) w prezydiach gromadzkich rad narodowych oraz rad narodowych miast nie stanowiących powiatów i rad narodowych osiedli (w razie utworzenia biura):

a) sekretarzy gromadzkich,

b) sekretarzy miejskich,

c) sekretarzy osiedli.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

ZARZĄDZENIE Nr 100 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 3 grudnia 1968 r.

w sprawie okresowych ocen pracy pracowników rad narodowych.*(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 359)*

Na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 1968 r. o pracownikach rad narodowych (Dz. U. Nr 25, poz. 164) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Pracownicy rad narodowych podlegają okresowej ocenie pracy w trybie i na zasadach określonych w niniejszym zarządzeniu.

2. Przy dokonywaniu okresowych ocen pracy pracowników rad narodowych uwzględnia się zarówno ściśle przestrzeganie przez nich obowiązków określonych w ustawie o pracownikach rad narodowych oraz w przepisach szczególnych, jak i stałe i systematyczne podnoszenie kwalifikacji, wydajność pracy i osiągnięte wyniki w wykonywaniu zadań rad narodowych.

3. Oceny pracy dokonuje się na specjalnym arkuszu oceny według wzoru ustalonego w załączniku do zarządzenia.

§ 2. 1. Pracownicy rad narodowych, zwani dalej „pracownikami”, podlegają ocenie pracy w okresach co 4 lata.

2. Pracownicy nowo przyjęci do pracy podlegają pierwszej ocenie pracy po roku, licząc od daty przyjęcia do pracy.

3. Praktykanci, którzy odbyli praktykę i zdali egzamin kwalifikacyjny, podlegają pierwszej ocenie pracy po 2 latach pracy, licząc od daty objęcia stanowiska po zdaniu egzaminu.

4. Pracownicy, którym nadane zostały ordery, odznaczenia lub odznaki honorowe „Zasłużony Pracownik Rady Narodowej” albo którzy awansowali na wyższe stanowiska, podlegają następnej okresowej ocenie pracy po 4 latach, licząc od daty otrzymania orderu, odznaczenia lub odznaki honorowej albo od daty awansu.

5. Przewodniczący rady narodowej w uzasadnionych wypadkach może zarządzić dokonywanie oceny pracy niektórych pracowników lub określonych grup pracowników w terminie krótszym od ustalonego w ust. 1, 3 i 4, nie wcześniej jednak niż po roku od ostatniej oceny.

§ 3. Pracownicy, którzy:

- 1) otrzymali ujemną ocenę pracy,
 - 2) za naruszenie obowiązków służbowych zostali ukarani w trybie dyscyplinarnym,
- podlegają ocenie pracy po upływie roku od daty ostatecznej ujemnej oceny pracy albo od daty uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

§ 4. 1. Oceny pracy pracowników:

1) wydziałów (jednostek równorzędnych) oraz samodzielnych oddziałów prezydium wojewódzkich i powiatowych rad narodowych,

2) wydziałów oraz referatów prezydium miejskich rad narodowych w miastach liczących powyżej 20 tys. mieszkańców oraz prezydium dzielnicowych rad narodowych w miastach stanowiących powiaty dokonują kierownicy tych jednostek organizacyjnych.

2. Oceny pracy pracowników referatów prezydium

miejskich rad narodowych w miastach liczących poniżej 20 tys. mieszkańców oraz prezydium rad narodowych osiedli dokonują przewodniczący tych prezydium, a gdy w prezydium tych utworzono biura miejskie lub osiedli, oceny pracy pracowników tych biur dokonują sekretarze miejscy (osiedli).

3. Oceny pracy pracowników biur gromadzkich rad narodowych dokonują sekretarze gromadzcy.

4. Oceny pracy:

1) kierowników wydziałów (jednostek równorzędnych) prezydium powiatowych rad narodowych,

2) kierowników wydziałów oraz referatów prezydium miejskich rad narodowych miast nie stanowiących powiatów oraz prezydium dzielnicowych rad narodowych w miastach stanowiących powiaty,

3) sekretarzy miejskich i osiedli dokonują przewodniczący prezydium właściwych rad narodowych.

5. Oceny pracy sekretarzy gromadzkich dokonują przewodniczący gromadzkich rad narodowych.

6. Oceny pracy pracowników wymienionych w ust. 1—5 dokonywane są po zasięgnięciu opinii rady zakładowej (delegata związkowego), a pracowników wymienionych w ust. 4 i 5 nadto po zasięgnięciu opinii właściwej komisji rady narodowej. W razie odmiennej opinii w odniesieniu do oceny dokonanej przez kierownika jednostki organizacyjnej rozstrzyga przewodniczący prezydium.

§ 5. 1. Oceny pracy kierowników wydziałów oraz samodzielnych oddziałów prezydium wojewódzkich rad narodowych dokonują prezydium tych rad narodowych przy analizie pracy wydziałów (oddziałów), przeprowadzonej z udziałem przedstawicieli właściwych komisji rady narodowej i rady zakładowej.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej na wniosek prezydium rady narodowej miasta liczącego powyżej 100 tys. mieszkańców może zezwolić na stosowanie przepisu ust. 1 również do kierowników wydziałów prezydium rady narodowej tego miasta.

§ 6. 1. Ogólna ocena pracy może być dodatnia albo ujemna.

2. Ujemna ocena pracy, dokonana przez kierownika jednostki organizacyjnej, wraz z uzasadnieniem wymaga zatwierdzenia przez przewodniczącego prezydium rady narodowej.

§ 7. Organy upoważnione do oceny pracy pracowników zawiadamiają pracowników o wystawionej im ocenie. W razie ujemnej oceny doręcza się pracownikom zawiadomienie wraz z uzasadnieniem na piśmie.

§ 8. 1. Pracownicy, którzy otrzymali ujemną ocenę, mogą w terminie 14 dni, licząc od daty doręczenia zawiadomienia o ocenie, odwołać się do przewodniczącego prezydium rady narodowej bezpośrednio wyższego stopnia. Pracownicy prezydium wojewódzkiej rady narodowej wnoszą odwołania do prezydium tej rady narodowej.

2. Przewodniczący prezydium rady narodowej oraz prezydium wojewódzkich rad narodowych, do których wniesiono odwołanie od ujemnej oceny pracy, dokonują ponownej oceny pracy po komisyjnym zbadaniu z udziałem przedstawicieli rady zakładowej, czy dokonana ujemna ocena pracy jest uzasadniona.

3. Przewodniczący prezydiów rad narodowych oraz prezydium wojewódzkich rad narodowych, do których wniesiono odwołanie od ujemnej oceny pracy, rozstrzygają odwołania w terminie 30 dni od daty wpływu odwołania w uzgodnieniu z odpowiednimi instancjami związków zawodowych.

4. W wyniku rozpatrzenia odwołania następuje bądź utrzymanie w mocy ujemnej oceny pracy pracownika, bądź zmiana tej oceny.

§ 9. Arkusz oceny pracy pracownika dołącza się do jego akt osobowych.

§ 10. Pierwszych ocen pracowników z zastrzeżeniem § 2 ust. 2—4 należy dokonać do końca 1969 r.

§ 11. Przepisy zarządzenia dotyczące:

1) prezydiów wojewódzkich rad narodowych — stosuje się również do prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw,

2) prezydiów powiatowych rad narodowych — stosuje się również do prezydiów rad narodowych miast stanowiących powiaty oraz dzielnicowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do zarządzenia nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 1968 r. (poz. 359).

Prezydium
Rady Narodowej
Wydział (Biuro)
w
pow.
woj.

.....
data wystawienia oceny

ARKUSZ OCENY PRACY PRACOWNIKA

.....
imię i nazwisko

.....
data urodzenia

.....
data podjęcia pracy w Prezydium
Rady Narodowej

.....
stanowisko

.....
nazwa wydziału

.....
wykształcenie

.....
poprzednia ocena pracy i data jej wystawienia

a) Stopień przygotowania zawodowego (wiedza fachowa, znajomość obowiązujących przepisów i umiejętność stosowania ich w praktyce, duże doświadczenie zawodowe, podnoszenie kwalifikacji)	
b) Wydajność pracy (umiejętność organizowania i planowania pracy, jakość pracy, zdolność podejmowania decyzji, wnikliwość, szybkość i samodzielność, terminowość, wytrwałość w realizacji zadań)	
c) Poczucie obowiązku i odpowiedzialności (staranność w wykonywaniu zadań, dbałość o dobro sprawy publicznej i słusze interesy stron, przestrzeganie tajemnicy państwowej i służbowej, świadomość konsekwencji swoich decyzji i czynów, troska o mienie społeczne)	
d) Stosunek do podległych, przełożonych, współpracowników i interesantów (tworzenie właściwej atmosfery pracy, obiektywizm, uczynność i koleżeństwo, kultura osobista)	
e) Postawa społeczno-polityczna	
f) Specjalne uzdolnienia, zainteresowania	
g) Ogólna ocena pracy	
h) Zaliczony do kadry rezerwowej	na stanowisko kierownicze
	na stanowisko samodzielne, koncepcyjne

Opinia rady zakładowej (delegata związkowego)

Uzgodniono z odpowiednią instancją związkową *)

.....
podpis i stanowisko

.....
podpis i stanowisko osoby powołanej
do wystawienia oceny pracy

Zatwierdzam **)

.....
przewodniczący prezydium

*) Wypełnia się zamiast opinii w razie wystawienia oceny przez organ odwoławczy.

***) Zatwierdza się w razie wystawienia ujemnej oceny.

WYTYCZNE

do prowadzenia arkusza oceny pracy pracownika.

Wprowadzenie systematycznej okresowej oceny pracy pracowników ma na celu stworzenie lepszych warunków racjonalnej gospodarki kadrami w przydiach rad narodowych.

I. Do zapisywania okresowych ocen pracownika przeznaczony jest arkusz oceny pracy pracownika.

W nagłówku, w lewym górnym rogu arkusza ocen, po wyrazach „Prezydium Rady Narodowej” należy wpisać nazwę wydziału (jednostki równorzędnej), jeżeli ocenę pracy wystawia kierownik tej jednostki organizacyjnej.

Wstępną część arkusza oceny pracy wypełnia się na podstawie akt osobowych pracownika.

Po lewej stronie poszczególnych pozycji a—f wpisane są zasadnicze cechy dotyczące między innymi przygotowania zawodowego i wydajności pracy, specjalnych uzdolnień i zainteresowań pracownika.

W pozycjach a—d pod zasadniczą cechą podano w nawiasie pomocnicze elementy, umożliwiające ustalenie bardziej wnikliwej i obiektywnej oceny. Poszczególne oceny zasadniczych cech powinny być zapisane w formie opisowej.

Oceny pracownika według poszczególnych zasadniczych cech stanowią podstawę do opracowania ogólnej oceny pracy (poz. g).

Poszczególne oceny i ogólną ocenę pracy wpisuje się do arkusza oceny pracownika po zasięgnięciu opinii rady zakładowej (delegata związkowego) co do każdej oceny.

W razie odwołania się pracownika od ujemnej ogólnej oceny pracy wypełniony arkusz pracownika wraz z odwołaniem należy przesyłać do organu upoważnionego do rozstrzygnięcia odwołania.

Jeżeli uwzględniono odwołanie, organ odwoławczy dokonuje nowej oceny pracy przez wystawienie arkusza (ze zmianą nagłówka) po uzgodnieniu z odpowiednią instancją związkową.

II. Oceniając pracę pracownika według zasadniczych cech należy wnikliwie określić występujące zalety lub wady, zwracając szczególną uwagę na jego przydatność na stanowisku zajmowanym w czasie dokonywania oceny.

Przy ustalaniu ogólnej oceny pracy na podstawie ocen według zasadniczych cech należy mieć na uwadze, że zasadnicze cechy ujęte w poz. a, b i c stanowią o przydatności pracownika do zawodu.

Uzyskanie jednak przez pracownika słabej oceny w ramach cechy „Poczucie obowiązku i odpowiedzialności”, pomimo uzyskania dobrej oceny w odniesieniu do innych cech, wyklucza możliwość zaliczenia pracownika do kadry rezerwowej na stanowisko kierownicze lub stanowiska samodzielne, koncepcyjne.

Nie można również zaliczać do kadry rezerwowej na stanowiska kierownicze i odpowiedzialne pracowników, choćby bardzo pracowitych i solidnych, jeżeli nie posiadają zmysłu organizacyjnego i nie wykazują inicjatywy.

41

ZARZĄDZENIE Nr 101 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 5 grudnia 1968 r.

w sprawie wykonywania przez uspołecznione zakłady pracy niektórych czynności z zakresu emerytur i rent.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 360)

Na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Uspołecznione zakłady pracy zatrudniające co najmniej 100 pracowników obowiązane są przyjmować i przygotowywać zgłaszane po raz pierwszy wnioski o emerytury lub renty wraz z dodatkami, określone w:

1) ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6),

2) ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8),

3) ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10),

4) ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19).

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, obejmuje przyjmowanie i przygotowywanie wniosków:

1) o emerytury lub renty inwalidzkie — zgłaszane przez pracowników, którzy pozostają w zatrudnieniu lub których zatrudnienie ustało, jeżeli wniosek zostanie zgłoszony przed upływem jednego roku od daty ustania zatrudnienia,

2) o renty rodzinne — zgłaszane przez członków rodziny pozostałych po pracowniku, który zmarł w

czasie zatrudnienia lub po ustaniu zatrudnienia, jeżeli wniosek o rentę zostanie zgłoszony przed upływem jednego roku od daty ustania zatrudnienia pracownika.

3. Wnioski o emerytury i renty określone w ustawach wymienionych w ust. 1 pkt 3 i 4 przyjmują i przygotowują zakłady pracy również w wypadkach, gdy zakład pracy zatrudnia mniej niż 100 pracowników, a także gdy od ustania zatrudnienia pracownika upłynął więcej niż jeden rok.

§ 2. Wnioski, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2, mogą — za zgodą właściwego organu rentowego — przyjmować i przygotowywać również uspołecznione zakłady pracy zatrudniające mniej niż 100 pracowników.

§ 3. Zaniechanie przyjmowania wniosków o emerytury i renty przez zakład pracy, w którym liczba pracowników zmniejszyła się poniżej 100 (§ 1 ust. 1 i 2) lub była mniejsza niż 100 (§ 2), może nastąpić tylko po uprzednim uzyskaniu zgody właściwego organu rentowego.

§ 4. 1. Organy rentowe prowadzą ewidencję zakładów przyjmujących i przygotowujących na ich obszarze działania wnioski o emerytury i renty, z wyjątkiem jednostek (zakładów, instytucji) wojskowych.

2. Obowiązek prowadzenia ewidencji nie dotyczy kolejowych jednostek organizacyjnych przyznających kolejowe emerytury i renty.

§ 5. Uspołecznione zakłady pracy obowiązane są

do zawiadamiania właściwych organów rentowych o przyjęciu do pracy rencisty lub o dalszym zatrudnieniu pracownika, któremu przyznano emeryturę lub rentę.

§ 6. Uspołecznione zakłady pracy wykonują zlecenie im czynności z zakresu emerytur i rent zgodnie z instrukcją:

1) Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — jeżeli chodzi o świadczenia przewidziane w przepisach określonych w § 1 ust. 1 pkt 1, 2 i 4,

2) Ministra Komunikacji — jeżeli chodzi o świadczenia przewidziane w przepisach określonych w § 1 ust. 1, pkt 3.

§ 7. Uspołecznione zakłady pracy, o których mowa w § 1 i 2, obowiązane są zapewnić, aby pracownicy, którym powierzono wykonywanie czynności w zakresie emerytur i rent, posiadali odpowiednie przygotowanie do wykonywania tych czynności.

§ 8. Za właściwe wykonanie przez zakłady pracy zleconych im czynności w zakresie emerytur i rent odpowiedzialny jest kierownik zakładu pracy i pra-

cownik, któremu zlecono wykonywanie tych czynności.

§ 9. Organy rentowe obowiązane są do:

1) udzielania zakładom pracy pomocy niezbędnej do prawidłowego wykonywania czynności w zakresie emerytur i rent,

2) bezpłatnego zaopatrywania zakładów pracy w potrzebne formularze i druki.

§ 10. Organy rentowe mają prawo kontrolować prawidłowość wykonywania przez zakłady pracy zleconych im czynności w zakresie emerytur i rent.

§ 11. Traci moc zarządzenie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 marca 1961 r. w sprawie przekazania uspołecznionym zakładom pracy niektórych czynności z zakresu rent (Monitor Polski z 1961 r. Nr 32, poz. 153, z 1963 r. Nr 36, poz. 179 i z 1966 r. Nr 70, poz. 331).

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

42

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 4 listopada 1968 r.

w sprawie szczegółowego określenia wysokości kosztów badań lekarskich pracowników, przeprowadzanych dla ustalenia jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń z tytułu wypadków przy pracy.

(*Monitor Polski z dnia 16 listopada 1968 r. Nr 47, poz. 332*)

Na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń przysługujących w razie wypadku przy pracy (Dz. U. Nr 22, poz. 144) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za orzeczenia i opinie lekarskie dotyczące stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem przy pracy, wydawane przez zespoły lekarzy orzekających działające przy powiatowych (miejskich) inspektoratach Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, zwanych dalej „inspektoratami PZU”, lekarzowi będącemu członkiem zespołu przysługuje następujące wynagrodzenie:

1) za orzeczenie łącznie z badaniem	60 zł,
2) za opinię bez badania	30 zł.

2. Z tytułu kosztów związanych z obsługą administracyjną wykonywaną przez inspektoraty PZU przy wydawaniu orzeczeń i opinii lekarskich, o których mowa w ust. 1, ustala się opłatę ryczałtową w kwocie 35 zł od jednego orzeczenia lub jednej opinii.

§ 2. Wynagrodzenia, o których mowa w § 1 ust. 1,

wypłacają lekarzom orzekającym właściwe inspektoraty PZU.

§ 3. 1. Zakłady pracy, które skierowały pracowników na badanie lekarskie w celu ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy, obowiązane są zwrócić właściwemu inspektoratowi PZU koszty tych badań określone w § 1.

2. Zwrot kosztów badań lekarskich następuje w drodze przelewu należnej kwoty na wskazany przez inspektorat PZU rachunek bankowy w terminie nie dłuższym niż 14 dni od otrzymania przez zakład pracy zawiadomienia określającego wysokość tych kosztów.

§ 4. Koszty badań lekarskich określone w § 1 zakłady pracy pokrywają z tych samych środków, z których pokrywane są wydatki na jednorazowe odszkodowania i inne świadczenia z tytułu wypadków przy pracy.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 września 1968 r.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A Burski*

43

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 7 listopada 1968 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie określenia przypadków nie stanowiących przeszkody do pobierania dodatków specjalnych przez pracowników nauki i pracowników dydaktycznych.*(Monitor Polski z dnia 29 listopada 1968 r. Nr 49, poz. 344)*

Na podstawie art. 107 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1965 r. Nr 16, poz. 114), art. 69 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 1965 r. Nr 17, poz. 119), art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 39) oraz § 6 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 1961 r. w sprawie uposażenia pracowników szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk i jej placówek naukowych (Dz. U. z 1961 r. Nr 43, poz. 225 i z 1967 r. Nr 28, poz. 132) zarządza się, co następuje:

§ 1. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 19 stycznia 1962 r. w sprawie określenia przypadków nie stanowiących przeszkody do pobierania dodatków specjalnych przez pra-

owników nauki i pracowników dydaktycznych (Monitor Polski z 1962 r. Nr 13, poz. 55, Nr 42, poz. 198 i Nr 69, poz. 323, z 1963 r. Nr 11, poz. 61, z 1966 r. Nr 29, poz. 156 oraz z 1967 r. Nr 36, poz. 172 i Nr 51, poz. 260) dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) pracy w charakterze konsultanta naukowego lub kierownika tematu badawczego, podjętej w trybie określonym przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego oraz Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk w instytucji państwowej lub jednostce gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy o pracę w rozmiarze nie przekraczającym połowy etatu z wynagrodzeniem nie wyższym niż 2.100 zł miesięcznie”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1968 r.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *A. Burski*

44

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICTWA I ENERGETYKI

z dnia 25 października 1968 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie dopuszczania do ruchu lub do obrotu niektórych urządzeń energetycznych oraz obowiązku ich oznaczania.*(Monitor Polski z dnia 9 listopada 1968 r. Nr 46, poz. 323)*

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 marca 1966 r. w sprawie dopuszczania do ruchu lub do obrotu niektórych urządzeń energetycznych oraz obowiązku ich oznaczania (Monitor Polski Nr 9, poz. 65) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy zarządzenia stosuje się również do nowych urządzeń, nie przeznaczonych do produkcji masowej i seryjnej, których rodzaje określać będzie

Państwowy Inspektorat Gospodarki Paliwowo-Energetycznej w porozumieniu z jednostką bezpośrednio nadzorującą wytwórcę.”;

2) w § 11 ust. 1 skreśla się na końcu wyrazy „jednak na okres nie dłuższy niż 18 miesięcy”;

3) „Wykaz urządzeń podlegających dopuszczeniu do ruchu lub do obrotu oraz jednostek opiniujących te urządzenia” otrzymuje brzmienie podane w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Mitreğa*

Załącznik do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 października 1968 r. (poz. 323).

WYKAZ URZĄDZEŃ PODLEGAJĄCYCH DOPUSZCZENIU DO RUCHU LUB DO OBROTU ORAZ JEDNOSTEK OPINIUJĄCYCH TE URZĄDZENIA

Lp.	Wyszczególnienie urządzeń	Jednostka opiniująca
1	Pompy do zasilania kotłów	Zakłady Pomiarowo-Badawcze Energetyki „Energopomiar” w Gliwicach
2	Kotły centralnego ogrzewania (z wyjątkiem kotłów na paliwa gazowe)	Instytut Techniki Ciepłej w Łodzi
3	Wentylatory o mocy napędu 5 kW i większej (z wyjątkiem wentylatorów głównego przewietrzania kopalń)	
4	Pieczę przemysłowe do obróbki cieplnej na paliwa ciekłe	Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie

Lp.	Wyszczególnienie urządzeń	Jednostka opiniująca
5	Transformatory o mocy 20 kVA i większej (z wyjątkiem transformatorów przeznaczonych dla sieci elektroenergetycznych)	Instytut Elektrotechniki w Warszawie
6	Elektryczne piece przemysłowe o mocy 20 kW i większej	
7	Elektryczne kuchnie, kuchenki, warki (z wyjątkiem warków rolniczych) i ogrzewacze pomieszczeń o mocy 1 kW i większej	
8	Transformatory przeznaczone dla sieci elektroenergetycznych	Instytut Energetyki w Warszawie
9	Spawarki i zgrzewarki	Instytut Spawalnictwa w Gliwicach
10	Przenośne metalowe piece grzewcze i kuchnie na paliwa stałe	Główny Instytut Górnictwa w Katowicach
11	Piece kąpielowe węglowe	
12	Wentylatory głównego przewietrzania kopalń	
13	Pompy głównego odwadniania kopalń	Centralny Ośrodek Badawczo-Koordynacyjny Pomp w Warszawie
14	Pompy przemysłowe o mocy napędu 5 kW i większej (z wyjątkiem pomp do zasilania kotłów i pomp głównego odwadniania kopalń)	
15	Rolnicze warki, parniki i kolumny parnikowe elektryczne o mocy 1 kW i większej oraz na paliwa stałe i ciekłe	Instytut Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie
16	Elektryczne ogrodzenia, pulsatory, kable grzejne, inkubatory, sterylizatory do mleka, dojarki mechaniczne, schładzarki do mleka oraz promienniki podczerwieni	
17	Rolnicze suszarki i podgrzewacze powietrza na paliwa stałe i ciekłe	
18	Gazowe kuchnie, kuchenki, piekarniki i ogrzewacze pomieszczeń	Centralne Laboratorium Gazownictwa w Warszawie
19	Rolnicze gazowe parniki i warki	
20	Gazowe podgrzewacze wody przepływowej	
21	Kotły centralnego ogrzewania na paliwa gazowe	Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie
22	Domowe przenośne ceramiczne piece grzewcze i kuchnie na paliwa stałe	
23	Grzejniki i zespoły grzejno-wentylacyjne centralnego ogrzewania	
24	Przemysłowe urządzenia chłodnicze (chłodnie i agregaty chłodnicze) o mocy 280 W i większej (o wydajności 240 kcal/h i większej)	Centralny Ośrodek Chłodnictwa w Krakowie
25	Sprężarki powietrza i gazów o mocy napędu 20 kW i większej	Centralne Biuro Konstrukcyjne Budowy Urządzeń Chemicznych w Krakowie
26	Aparatura regulacyjna do sieci ciepłych i gazowych	Przemysłowy Instytut Automatyki w Warszawie
27	Wymienniki ciepła	Ośrodek Badawczo-Doświadczalny przy Stołecznym Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Warszawie
28	Podgrzewacze materiałów budowlanych oraz ogrzewacze pomieszczeń budowlanych na paliwa ciekłe	Instytut Organizacji i Mechanizacji Budownictwa w Warszawie
29	Odwadniacze skroplin	
30	Kotły parowe i wodne (z wyjątkiem kotłów centralnego ogrzewania)	Zakłady Badań i Ekspertyz Państwowego Inspektoratu Gospodarki Paliwowo-Energetycznej (w Warszawie lub w Katowicach) albo inne jednostki opiniujące wskazane przez Państwowy Inspektorat Gospodarki Paliwowo-Energetycznej
31	Silniki elektryczne, piece przemysłowe i inne urządzenia określone przez Państwowy Inspektorat Gospodarki Paliwowo-Energetycznej w porozumieniu z jednostką bezpośrednio nadzorującą wytwórcę	

45

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 5 listopada 1968 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń oraz ustalenia norm kosztów uzyskania niektórych wynagrodzeń.

(*Monitor Polski z dnia 16 listopada 1968 r. Nr 47, poz. 330*)

Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 17 i ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. Nr 7, poz. 41 z późniejszymi zmianami) oraz art. 3 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 49, poz. 452 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lutego 1968 r. w sprawie zwolnienia niektórych kate-

gorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń oraz ustalenia norm kosztów uzyskania niektórych wynagrodzeń (Monitor Polski Nr 7, poz. 40) w § 1 ust. 1 dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) wypłaty z funduszu mistrzowskiego”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: *S. Majewski*

46

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 9 listopada 1968 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia wykazu organizacji społecznych ludu pracującego, które mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli oraz których przedstawiciele mogą występować jako pełnomocnicy procesowi.

(*Monitor Polski z dnia 2 grudnia 1968 r. Nr 50, poz. 349*)

Na podstawie art. 61 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lipca 1965 r. w sprawie ustalenia wykazu organizacji społecznych ludu pracującego, które mogą wytaczać powództwa na rzecz obywateli oraz których przedstawiciele mogą występować jako pełnomocnicy procesowi (Monitor Polski Nr 37, poz. 213), wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 2 dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Organizacjami społecznymi ludu pracującego, które mogą wytaczać powództwa w sprawach o rozsz-

czenia członków spółdzielni pracy ze spółdzielczego stosunku pracy oraz w sprawach o naprawienie szkód wynikłych z wypadku w zatrudnieniu lub z choroby zawodowej, są również: Związek Inwalidów Wojennych PRL i Zjednoczony Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, każdy na rzecz swoich członków i członków ich rodzin.”,

2) dotychczasowe §§ 3, 4, 5 i 6 otrzymują kolejną numerację 4, 5, 6 i 7.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: w z. *F. Rusek*

47

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 29 października 1968 r.

w sprawie szczegółowych zasad ustalania trwałego uszczerbku na zdrowiu dla celów wypłaty jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych pracownikom poszkodowanym wskutek wypadków przy pracy.

(*Monitor Polski z dnia 29 listopada 1968 r. Nr 49, poz. 343*)

Na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie jednorazowych odszkodowań i innych świadczeń przysługujących w razie wypadku przy pracy (Dz. U. Nr 22, poz. 144) zarządza się, co następuje:

§ 1. Orzeczenia o trwałym uszczerbku na zdrowiu dla celów przyznawania jednorazowych odszkodowań oraz świadczeń wyrównawczych przysługujących pracownikom poszkodowanym wskutek wypadków przy pracy są wydawane na podstawie badań lekarskich oraz dokumentacji lekarskiej dotyczącej wypadku i przebiegu leczenia powypadkowego.

§ 2. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w procentach według tabeli norm oceny trwałego uszczerbku na zdrowiu, stanowiącej załącznik do zarządzenia, zwanej dalej „tabelą”.

§ 3. 1. W orzeczeniu określającym stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu należy podać rozpoznanie oraz stopień uszkodzenia czynności naruszonego organu, narządu lub układu łącznie z towarzyszącymi powikłaniami, odpowiednio do treści tej pozycji tabeli, która ma zastosowanie w danym przypadku.

2. Jeżeli w odpowiedniej pozycji tabeli procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określany jest w gra-

nicach od — do, należy ustalić stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w podanych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania.

3. Jeżeli dla danego przypadku brak jest odpowiedniej pozycji w tabeli, należy oceniać dany przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Można przy tym ustalić stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie nieco niższym lub wyższym od przewidzianego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji tabeli. W razie zastosowania takiej oceny orzeczenie należy dodatkowo uzasadnić, wskazując przesłanki do zastosowania określonej pozycji tabeli. Przy powoływaniu się na określone pozycje tabeli należy zamieścić dopisek „per analogiam”.

4. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu albo układu, których funkcje przed wypadkiem lub uszkodzeniem były już upośledzone wskutek wcześniej zaistniałego wypadku lub choroby samoistnej, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy pomiędzy stopniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, właściwym dla stanu danego organu, narządu lub układu po wypadku, a stopniem upośledzenia istniejącego bezpośrednio przed wypadkiem. Jeżeli określenie, w jakim stopniu organ, narząd lub układ były upośledzone przed wypadkiem, nie jest możliwe, przyjmuje się, że upośledzenia funkcji nie było.

5. Przy wielomiejscowych uszkodzeniach kończyny ogólny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych za poszczególne uszkodzenia według norm przewidzianych w tabeli, z tym że procent ten nie może być wyższy od procentu przewidzianego za utratę uszkodzonej części kończyny.

6. Jeżeli wypadek spowodował uszkodzenie kilku

kończyn albo narządów, ogólny stopień trwałego uszczerbku równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych za poszczególne uszkodzenia według norm przewidzianych w tabeli, z ograniczeniem do 100%.

7. Przy uszkodzeniach kończyn górnych u mańkutow stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według norm przewidzianych w tabeli, przyjmując dla uszkodzeń ręki prawej procenty ustalone dla ręki lewej, a dla ręki lewej procenty ustalone dla ręki prawej.

8. Jeżeli okres czasowej niezdolności do pracy, spowodowanej wypadkiem przy pracy, trwa co najmniej 5 tygodni, a nie ma możliwości ścisłego określenia stopnia uszczerbku na zdrowiu, przyjmuje się, że trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 5%.

§ 4. Stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się według stanu w chwili badania poszkodowanego.

§ 5. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia na wniosek powiatowego (miejskiego) inspektoratu Państwowego Zakładu Ubezpieczeń obowiązane są udostępnić dokumentację lekarską, dotyczącą leczenia poszkodowanego po wypadku, a w miarę potrzeby również i przed wypadkiem.

2. Powiatowy (miejski) inspektorat Państwowego Zakładu Ubezpieczeń zobowiązany jest zwrócić do zakładu społecznego służby zdrowia udostępnioną dokumentację niezwłocznie po jej wykorzystaniu.

§ 6. Jeżeli do wydania orzeczenia niezbędne jest przeprowadzenie badania pomocniczego lub obserwacji szpitalnej, zespół lekarzy orzekających kieruje pracownika do właściwego zakładu społecznego służby zdrowia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do wypadków zaistniałych od dnia 1 września 1968 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:
J. Kostrzewski

Załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 października 1968 r. (poz. 343).

NORMY OCENY TRWAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU

A. Uszkodzenia głowy.

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
1. Uszkodzenia powłok czaszki (bez uszkodzeń kostnych):	
a) uszkodzenie powłok czaszki — w zależności od rozmiaru, ruchomości i tkliwości blizn itp.	1—15
b) oskalpowanie:	
u mężczyzn	20
u kobiet	30
2. Uszkodzenie kości sklepienia i podstawy czaszki (wgłobienia, szczeliny, fragmentacja) — zależnie od rozległości uszkodzeń	5—10
3. Ubytek w kościach czaszki:	
a) o średnicy poniżej 2,5 cm	7
b) o średnicy powyżej 2,5 cm — w zależności od rozmiarów	10—25
U w a g a: Jeżeli przy uszkodzeniach i ubytkach kości czaszki (poz. 2 i 3) występują jednocześnie uszkodzenia powłok czaszki (poz. 1), należy osobno oceniać stopień trwałego uszczerbku za uszkodzenia lub ubytki kości według poz. 2 lub 3 i osobno za uszkodzenia powłok czaszki według poz. 1.	
4. Powikłania towarzyszące uszkodzeniom wymienionym w poz. 1, 2, 3 w postaci: nawracającego się wycieku płynu mózgowo-rdzeniowego, przewlekłego zapalenia kości, ropowicy podczepcowej leczonej operacyjnie, zakrzepicy powłok, przepukliny mózgowej — ocenia się dodatkowo — w zależności od rodzaju i stopnia powikłań	5—15

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
5. Porażenia i niedowłady połowicze:	
a) porażenie połowicze utrwalone	100
b) niedowład połowiczy znacznie utrudniający sprawność kończyn z afazją	100
c) niedowład połowiczy znacznie utrudniający sprawność kończyn bez afazji	70
d) niedowład połowiczy nieznacznego stopnia z afazją	80
e) niedowład połowiczy nieznacznego stopnia bez afazji	40
f) porażenie kończyny górnej z niedowładem kończyny dolnej	prawej 90 lewej 80
g) porażenie kończyny dolnej z niedowładem kończyny górnej	prawej 80 lewej 70
h) niedowład kończyny górnej bez niedowładu kończyny dolnej	prawej 40 lewej 30
i) niedowład kończyny dolnej bez niedowładu kończyny górnej	30
6. Zespoły pozapiramidowe:	
a) utrwalony zespół pozapiramidowy znacznie utrudniający sprawność ustroju i wymagający opieki osób trzecich	100
b) zespół pozapiramidowy utrudniający sprawność ustroju z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.	80
c) zaznaczony zespół pozapiramidowy	30
7. Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego:	
a) zaburzenia równowagi uniemożliwiające chodzenie	80
b) zaburzenia równowagi utrudniające w dużym stopniu chodzenie	60
c) zaburzenia równowagi utrudniające w małym stopniu chodzenie	30
8. Padaczka:	
a) padaczka z zaburzeniami psychicznymi, charakteropatią, otępieniem i ekwiwalentami padaczkowymi, uniemożliwiająca jakąkolwiek pracę	100
b) padaczka z rzadkimi napadami, ale ze zmianami otępiennymi, utrudniająca w dużym stopniu wykonywanie pracy	70
c) padaczka bez zmian psychicznych z częstymi napadami	50
d) padaczka bez zmian psychicznych z rzadkimi napadami (2 i mniej na miesiąc)	30
U w a g a: Podstawą rozpoznania padaczki są: obserwacja napadu przez lekarza, typowe zmiany eeg., dokumentacja ambulatoryjna bądź szpitalna.	
9. Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):	
a) ciężkie zaburzenia psychiczne wymagające stałej opieki osób trzecich (zmiany otępienne, utrwalone psychozy)	100
b) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi	70
c) encefalopatie z utrwalonymi skargami subiektywnymi, jak bóle, zawroty głowy, wzmożona pobudliwość nerwowa, trudności w skupieniu uwagi, z zaburzeniami pamięci, snu itp.	30
U w a g a: Za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmiany w zapisie eeg. i w obrazie odmowym mózgu.	
10. Nerwice:	
a) utrwalone nerwice związane z urazem czaszkowo-mózgowym — w zależności od stopnia zaburzeń	5—20
b) utrwalona nerwica po ciężkim uszkodzeniu ciała — w zależności od stopnia zaburzeń	5—10
11. Zaburzenia mowy:	
a) afazja całkowita (sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna) z agrafią i aleksją	80
b) afazja całkowita motoryczna	60
c) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się	40
d) afazja nieznacznego stopnia	20
12. Zespoły podwzgórzowe pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnątrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego):	
a) znacznie upośledzające czynność ustroju	60
b) nieznacznie upośledzające czynność ustroju	30

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
13. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a) nerwu okoruchowego:	
w zakresie mięśni wewnętrznych oka — w zależności od stopnia uszkodzenia	5—15
w zakresie mięśni zewnętrznych oka — w zależności od stopnia uszkodzenia	10—30
b) nerwu błoczkowego	3
c) nerwu odwodzącego — w zależności od stopnia uszkodzenia	1—15
14. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu trójdzielnego — w zależności od stopnia uszkodzenia	10—20
15. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu twarzowego — w zależności od stopnia uszkodzenia	10—20
U w a g a: Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej należy oceniać według poz. 48.	
16. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwów językowo-gardłowego i błędnego — w zależności od stopnia zaburzeń mowy, połykania, oddechu, krążenia i przewodu pokarmowego	10—50
17. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu dodatkowego — w zależności od stopnia uszkodzenia	5—15
18. Uszkodzenie częściowe lub całkowite nerwu podjęzykowego — w zależności od stopnia uszkodzenia	10—20

B. Uszkodzenia twarzy.

19. Uszkodzenia powłok twarzy (blizny i ubytki):	
a) oszpecenia bez zaburzeń funkcji — w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy	1—10
b) oszpecenia z miernymi zaburzeniami funkcji — w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	10—30
c) oszpecenia połączone z dużymi zaburzeniami funkcji (przyjmowanie pokarmów, zaburzenia oddychania, mowy, ślinotok i zaburzenia funkcji powiek itp.) — w zależności od rozmiarów blizn i ubytków w powłokach twarzy oraz stopnia zaburzeń funkcji	30—60
20. Uszkodzenia nosa:	
a) uszkodzenie nosa bez zaburzeń oddychania i powonienia — zależnie od rozległości uszkodzenia	1—10
b) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania — zależnie od rozległości uszkodzenia i stopnia zaburzeń oddychania	5—20
c) uszkodzenie nosa z zaburzeniami oddychania i powonienia — w zależności od stopnia zaburzeń w oddychaniu i powonieniu	10—25
d) utrata powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszkowego	5 30
e) utrata nosa w całości (łącznie z kośćmi nosa)	
U w a g a: Jeżeli uszkodzenie nosa wchodzi w zespół uszkodzeń objętych poz. 19, należy stosować ocenę według tej pozycji (tj. według poz. 19).	
21. Utrata zębów:	
a) siekacze i kły — za każdy ząb	1
b) pozostałe zęby począwszy od dwóch — za każdy ząb (niezależnie od zaprotezowania)	1
22. Utrata części szczęki górnej lub dolnej (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów) — staw rzekomy — zależnie od rozległości ubytków, stanu odżywiania i powikłań	15—30
23. Utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów):	
a) górnej	40
b) dolnej	50
24. Ubytek podniebienia:	
a) z zaburzeniami mowy i połykania — w zależności od stopnia zaburzeń	10—30
b) z dużymi zaburzeniami mowy i połykania — w zależności od stopnia zaburzeń	25—40
25. Ubytki języka:	
a) bez zaburzeń mowy i połykania	3

- b) z zaburzeniami mowy i połykania — w zależności od stopnia zaburzeń
 c) z dużymi zaburzeniami mowy — w zależności od stopnia zaburzeń
 d) całkowita utrata języka

Procent trwałego
uszczerbku na
zdrowiu

5—15
15—40
50

C. Uszkodzenia narządu wzroku.

26. a) Przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obu oczu trwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:

Ostrość wzroku oka prawego	1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (1/2)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
	Ostrość wzroku oka lewego	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu									
1,9 (10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
0,9 (9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
0,8 (8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
0,7 (7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
0,6 (6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0,5 (1/2)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0,4 (4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0,3 (3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0,2 (2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0,1 (1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
0	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	100

U w a g a: Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami, zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.

- b) Utrata wzroku jednego oka z jednoczesnym wyluszczeniem gałki ocznej
27. Porażenie nastawności (akomodacji) — przy zastosowaniu szkieł poprawczych:
- a) jednego oka
b) obu oczu
28. Uszkodzenie gałki ocznej wskutek urazów tępych:
- a) rozdarcie naczyńki jednego oka
b) zapalenie naczyńki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego
c) przedziurawienie plamki żółtej jednego oka
d) zanik nerwu wzrokowego
29. Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów drażących:
- a) blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki)
b) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)
c) ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku
30. Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów chemicznych i termicznych (oparzenia itp.)
31. Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według niżej podanej tabeli:

Procent trwałego
uszczerbku na
zdrowiu

38

15

30

wg tabeli ostrości
wzroku
(poz 26a)

”

”

”

”

”

”

”

Zwężenie do	Przy nie naruszonym drugim oku	W obu oczach	Przy ślepotcie drugiego oka
60°	0	0	35%
50°	5%	15%	45%
40°	10%	25%	55%
30°	15%	50%	70%
20°	20%	80%	85%
10°	25%	90%	95%
poniżej 10°	35%	95%	100%

Procent trwałego
uszczerbku na
zdrowiu

32. Połowicze niedowidzenia:	
a) dwuskroniowe	60
b) dwunosowe	30
c) jednoimienne	25
d) jednoimienne górne	10
e) jednoimienne dolne	40
33. Utrata funkcji soczewki po operacyjnym usunięciu zaćmy pourazowej, przy braku jednoczesnego pojedynczego widzenia obuocznego:	
a) w jednym oku	25
b) w obu oczach	40
34. Utrata soczewki — oceniać według tabeli ostrości wzroku (poz. 26a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia (poz. 31), z tym zastrzeżeniem że ogólny procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oba oczy.	
35. Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie):	
a) w jednym oku	10
b) w obu oczach	15
36. Odwarstwienie siatkówki jednego oka	35
37. Jaskra — oceniać według tabeli ostrości wzroku (poz. 26a) oraz według tabeli koncentrycznego zwężenia pola widzenia (poz. 31), z tym zastrzeżeniem że ogólny procent trwałego uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 35% za jedno oko i 100% za oba oczy.	
38. Wytrzeszcz tętniacy — w zależności od stopnia	50—100
39. Zaćma urazowa	wg tabeli ostrości wzroku
40. Przewlekłe zapalenie spojówek	10

D. Uszkodzenia narządu słuchu.

41. Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabeli:

Ucho lewe	Ucho prawe	Słuch normalny	Oslabienie słuchu (słyszy szept do 4 m)	Przytępienie słuchu (słyszy szept do 1 m)	Głuchota zupełna
	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu				
Słuch normalny	0	5	10	20	
Oslabienie słuchu (słyszy szept do 4 m)	5	15	20	30	
Przytępienie słuchu (słyszy szept do 1 m)	10	20	30	40	
Głuchota zupełna	20	30	40	50	

U w a g a: W celu wykluczenia agrawacji lub symulacji ostrość słuchu powinno określać się nie tylko badaniem słuchu szeptem i mową, lecz badaniem stroikami. W przypadkach szczególnych należy przeprowadzić badanie audiometryczne.

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
42. Urazy małżowiny usznej:	
a) utrata części małżowiny	5
b) zniekształcenie małżowiny (blizny, oparzenia i odmrożenia) — w zależności od stopnia	5—10
c) utrata jednej małżowiny	15
d) utrata obu małżowin	25
43. Zwężenie lub zarośnięcie zewnętrznego przewodu słuchowego:	
a) jednostronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 41)
b) obustronne z osłabieniem lub przytępieniem słuchu	"
44. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego:	
a) jednostronne	5
b) obustronne	10
45. Przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane perlakiem, próchnicą kości lub polipem ucha — w zależności od stopnia powikłań:	
a) jednostronne	5—15
b) obustronne	10—20
46. Uszkodzenie ucha środkowego w następstwie złamania kości skroniowej z upośledzeniem słuchu	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 41)
47. Uszkodzenie ucha wewnętrznego:	
a) z uszkodzeniem części słuchowej	oceniać wg tabeli ostrości słuchu (poz. 41)
b) z uszkodzeniem części statycznej — w zależności od stopnia uszkodzenia	20—50
c) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej — w zależności od stopnia uszkodzenia	30—60
48. Uszkodzenie nerwu twarzowego łącznie z pęknięciem kości skalistej:	
a) jednostronne — w zależności od stopnia uszkodzenia	25—40
b) dwustronne	60

E. Uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku.

49. Uszkodzenie gardła z upośledzeniem funkcji	10
50. Uszkodzenie lub zwężenie krtani pozwalające na obchodzenie się bez rurki tchawiczej — w zależności od stopnia zwężenia	10—30
51. Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:	
a) z zaburzeniami głosu — w zależności od stopnia	35—50
b) z bezgłosem	60
52. Uszkodzenie tchawicy — w zależności od stopnia jej zwężenia	20—60
53. Uszkodzenie przełyku powodujące:	
a) częściowe trudności w odżywianiu — w zależności od stopnia upośledzenia stanu odżywiania	10—30
b) odżywianie tylko płynami	50
c) całkowitą niedrożność przełyku ze stałą przetoką żołądkową	80
54. Uszkodzenia tkanek miękkich (skóry i mięśni) szyi z ograniczeniem ruchomości szyi — w zależności od stopnia i ustawienia głowy	10—30
U w a g a: Uszkodzenia tkanek miękkich z jednoczesnym uszkodzeniem kręgosłupa szyjnego należy oceniać według poz. 89.	

F. Uszkodzenia klatki piersiowej i ich następstwa.

55. Blizny powłok klatki piersiowej ograniczające ruchomość klatki piersiowej — w zależności od stopnia ograniczenia ruchomości klatki piersiowej	10—30
56. Utrata sutka u kobiet	15
57. Utrata gruczołu piersiowego (w części lub w całości)	25
58. Uszkodzenia przynajmniej 2 żeber (złamanie itp.):	
a) z obecnością zniekształceń i bez zmniejszenia pojemności życiowej płuc	10
b) z obecnością zniekształceń i zmniejszenia pojemności życiowej płuc — w zależności od stopnia zmniejszenia pojemności życiowej	15—25

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
59. Złamanie mostka ze zniekształceniem	10
60. Zapalenie kości (przetoki) żeber lub mostka	20
61. Uszkodzenia płuc i opłucnej (zrosty opłucnowe, uszkodzenia tkanki płucnej, ubytki tkanki płucnej, ciała obce itp.):	
a) bez niewydolności oddechowej	10
b) z niewydolnością oddechową — w zależności od stopnia	20—40
62. Uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami oskrzelowymi, ropniem płuc przetoki — w zależności od stopnia niewydolności oddechowej.	40—80
U w a g a: Przy orzekaniu według pozycji 61 i 62 stopień uszkodzenia tkanki płucnej i niewydolności oddechowej potwierdzić badaniem spirometrycznym i badaniem rentgenowskim.	
63. Uszkodzenia serca lub osierdzia:	
a) z wydolnym układem krążenia	10
b) z objawami względnej wydolności układu krążenia	30
c) z objawami niewydolności krążenia — w zależności od stopnia niewydolności	40—90
U w a g a: Stopień uszkodzenia serca oceniać należy na podstawie badania radiologicznego i elektrokardiograficznego.	
64. Przepukliny przeponowe — w zależności od stopnia zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia	20—40

G. Uszkodzenia brzucha i ich następstwa.

65. Uszkodzenia powłok jamy brzusznej (przepukliny urazowe, wysiłkowe, przetoki itd.) — w zależności od umiejscowienia i rozmiarów uszkodzenia powłok jamy brzusznej	5—30
U w a g a: 1. Za przepukliny urazowe uważa się przepukliny spowodowane pourazowym uszkodzeniem powłok brzusznych (np. po rozerwaniu mięśni powłok brzusznych). 2. Za przepukliny tzw. wysiłkowe uważa się przepukliny spowodowane nagłym wysiłkiem fizycznym lub gwałtownym ruchem.	
66. Uszkodzenia żołądka, jelit i sieci:	
a) bez zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego i przy dostatecznym stanie odżywiania	10
b) z zaburzeniami trawienia i niedostatecznym stanem odżywiania — w zależności od stopnia zaburzeń i stanu odżywiania	15—50
67. Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny — w zależności od stopnia zanieczyszczania się i zmian zapalnych tkanek otaczających przetokę:	
a) jelita cienkiego	30—80
b) jelita grubego	20—50
68. Przetoki okołoodbytnicze	15
69. Uszkodzenie zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60
70. Wypadnięcie odbytnicy — w zależności od stopnia wypadnięcia	10—30
71. Utrata śledziony:	
a) bez większych zmian w obrazie krwi	15
b) ze zmianami w obrazie krwi lub i ze zrostami otrzewnowymi	30
72. Uszkodzenia wątroby i przewodów żółciowych, pęcherzyka żółciowego lub trzustki — w zależności od stopnia powikłań	20—60

H. Uszkodzenia narządów moczopłciowych.

73. Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek powodujące upośledzenie ich funkcji — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	10—25
74. Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	35
75. Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji pozostałej nerki	40—75
76. Uszkodzenie moczowodu powodujące zwężenie jego światła	20
77. Uszkodzenie pęcherza — w zależności od stopnia zmniejszenia jego pojemności, zaburzeń w oddawaniu moczu, przewlekłych stanów zapalnych	10—30
78. Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego — w zależności od stopnia stałego zanieczyszczania się moczem	20—50

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
79. Zwężenia cewki moczowej:	
a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	15
b) z przewlekłym niezżytem pęcherza i częstym moczeniem	30
c) z nietrzymaniem moczu lub zaleganiem moczu	50
d) z zaleganiem moczu i zakażeniem	75
80. Utrata prącia	40
81. Częściowa utrata prącia	20
82. Utrata jednego jądra lub jajnika	20
83. Utrata obu jąder lub obu jajników	40
84. Wodniak jądra	10
85. Utrata macicy:	
a) w wieku do 45 lat	40
b) w wieku powyżej 45 lat	20
86. Uszkodzenie krocza powodujące wypadnięcie narządów rodnych:	
a) pochwy	10
b) pochwy i macicy	30

I. Ostre zatrucia i ich następstwa.

(orzekać nie wcześniej niż po 6 miesiącach).

87. Nagłe zatrucie gazami oraz substancjami i produktami (z wyjątkiem zatruc pokarmowych):	
a) ze stwierdzoną utratą przytomności, lecz bez wtórnych powikłań	10
b) powodujące uszkodzenie układu krwiotwórczego i narządów wewnętrznych (rozedma, przewlekły niezżyt krtani, tchawicy i oskrzeli) — w zależności od stopnia uszkodzenia	10—25
U w a g a: Uszkodzenia układu nerwowego spowodowane nagłym zatruciem gazami należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego.	
88. Nagłe zatrucie pokarmami powodujące uszkodzenie narządów mięszo- wych i przewodu pokarmowego — w zależności od stopnia uszkodzenia	5—15
U w a g a: 1. Uszkodzenia układu nerwowego wskutek nagłych zatruc pokarmowych należy oceniać według odpowiednich pozycji dotyczących układu nerwowego. 2. Zatrucie włośnicami nie pozostawia w zasadzie trwałych następstw.	

J. Uszkodzenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego i ich następstwa.

89. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:	
a) z ograniczeniem ruchomości — zależnie od ruchomości i ustawienia głowy	10—40
b) z całkowitym zeszywnieniem i z niekorzystnym ustawieniem głowy	50
90. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym ($th_1—th_{11}$):	
a) bez zniekształceń — w zależności od stopnia uszkodzenia	5—15
b) ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości — w zależności od stopnia zniekształceń i ograniczenia ruchomości	15—20
91. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku piersiowym th_{12} i lędźwiowym ($th_{12}—L_5$):	
a) ze zniekształceniem i ograniczeniem ruchomości — w zależności od stopnia	10—20
b) ze znacznym zniekształceniem oraz dużym ograniczeniem ruchomości — w zależności od stopnia	25—40
92. Izolowanie uszkodzenia wyrostków poprzecznych, wyrostków ościstych — w zależności od ich liczby i zaburzeń funkcji	3—10
93. Uszkodzenia kręgosłupa powikłane zapaleniem kręgow, obecnością ciała obcego itp. ocenia się według poz. 89—92, zwiększając stopień uszczerbku na zdrowiu	10
94. Uszkodzenia rdzenia kręgowego:	
a) przy objawach poprzecznego przecięcia rdzenia z całkowitym porażeniem lub niedowładem dużego stopnia dwóch lub czterech kończyn	100
b) niedowład kończyn dolnych bez uszkodzenia górnej części rdzenia (kończyn górnych), umożliwiający poruszanie się za pomocą dwóch łasek	70

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
c) niedowład kończyn dolnych umożliwiający poruszanie się o jednej lasce	40	
d) porażenie całkowite obu kończyn górnych z zanikami mięśniowymi, zaburzeniami czucia i zmianami troficznymi bez porażenia kończyn dolnych (po wylewie śródrdzeniowym)	100	
e) niedowład znacznego stopnia obu kończyn górnych znacznie upośle- dzający czynność kończyn (po wylewie śródrdzeniowym)	70	
f) niedowład nieznacznego stopnia obu kończyn górnych (po wylewie śródrdzeniowym)	30	
g) zaburzenia ze strony zwieraczy i narządów płciowych bez niedowła- dów (zespół stożka końcowego)	40	
h) zaburzenia czucia, zespoły bólowe bez niedowładów — w zależności od stopnia zaburzeń	10—30	
95. Urazowe zespoły korzonkowe (bólów, ruchowe, czuciowe lub miesza- ne) — w zależności od stopnia:		
a) szyjne	5—20	
b) piersiowe	5—10	
c) lędźwiowo-krzyżowe	10—25	
d) guziczne	5	

K. Uszkodzenia miednicy.

96. Utrwalone rozejście się spojenia łonowego lub rozerwania stawu krzyżo- wo-biodrowego — w zależności od stopnia przemieszczenia i zaburzeń chodu	10—35	
97. Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno lub wielo- miejscowe — w zależności od zniekształcenia i upośledzenia chodu:		
a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa)	5—20	
b) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaigne a)	15—45	
98. Złamanie dna panewki — w zależności od upośledzenia funkcji stawu i zmian zniekształcających:		
a) bez zwichnięcia centralnego	10—20	
b) ze zwichnięciem centralnym	20—40	
99. Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy) — w zależności od zniekształcenia i zaburzeń funkcji	5—20	

U w a g a: Towarzyszące uszkodzenia narządów miednicy i objawy neurolo-
giczne ocenia się dodatkowo według pozycji dotyczących odpowiednich uszko-
dzeń narządów miednicy lub uszkodzeń neurologicznych.

L. Uszkodzenia kończyny górnej.

Ł o p a t k a.

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
	Prawa	Lewa
100. Złamania łopatki:		
a) wygojone złamanie łopatki z nieznacznym przemieszczeniem bez większych zaburzeń funkcji kończyny	5	
b) wygojone złamanie łopatki z dużym przemieszczeniem i wyraźnym upośledzeniem funkcji kończyny w zależności od stopnia zaburzeń	10—40	5—35
c) wygojone złamania szyjki i panewki łopatki z dużym przykurczem przywiedzeniowym w stawie barkowym i z dużymi zanikami mięśni- owymi	55	45

U w a g a: Normy pozycji 100 uwzględniają również ewentualne powikłania
neurologiczne.

O b o j c z y k.

101. Wadliwe wygojone złamanie obojczyka — w zależności od stopnia znie- kształcenia i ograniczenia ruchów	5—25	5—20
102. Staw rzekomy obojczyka ograniczający ruchy kończyny	25	20

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
	Prawa	Lewa
103. Zwichnięcie stawu obojczykowo-barkowego lub obojczykowo-mostkowego — w zależności od ograniczenia ruchów, upośledzenia zdolności dźwignia i stopnia zniekształcenia	5—25	5—20
104. Uszkodzenia obojczyka powikłane przewlekłym zapaleniem kości i obecnością ciał obcych ocenia się według pozycji 101—103 zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o		5
U w a g a: Przy współistniejących powikłaniach neurologicznych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń odpowiednich odcinków kończyny — w zależności od stopnia wypadnięcia funkcji.		

B a r k.

105. Przewlekłe zmiany stawu barkowego — w zależności od stopnia ograniczenia funkcji i przykurczu	5—30	5—25
106. Zastarzałe nie odprowadzone zwichnięcie stawu barkowego — w zależności od zakresu ruchów i ustawienia kończyny.	20—30	15—30
107. Nawykowe zwichnięcie barku potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi i Rtg	25	20
108. Staw cepowy w następstwie pourazowych ubytków kości — w zależności od zaburzeń funkcji	25—40	20—35
U w a g a: Staw wiotki z powodu porażen ocenia się według norm neurologicznych.		
109. Zesztywnienie stawu barkowego:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym (w odwiedzeniu około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°) — w zależności od ustawienia i funkcji	20—35	15—30
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	40	35
110. Bliznowaty przykurcz stawu barkowego w zależności od zaburzeń czynności stawu	5—15	5—10
111. Uszkodzenie barku powikłane przewlekłym zapaleniem kości, obecnością ciał obcych, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 105—110, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu — w zależności od stopnia powikłań i upośledzenia funkcji	5—35	5—25
112. Utrata kończyny w barku	75	70
113. Utrata kończyny wraz z łopatką	80	70

R a m i ę.

114. Złamanie kości ramiennej — w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji kończyny:		
a) z niewielkim przemieszczeniem i zaburzeniem osi	5—15	5—10
b) ze znacznym przemieszczeniem i skróceniem	15—30	10—25
c) złamania powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, brakiem zrostu, stawem rzekomym, ciałami obcymi i zmianami neurologicznymi	30—55	25—50
115. Uszkodzenia mięśni, ścięgien i ich przyczepów w zależności od zmian wtórnych i upośledzenia funkcji:		
a) mięśnia dwugłowego	5—15	5—10
b) uszkodzenia innych mięśni ramienia	5—20	5—15
116. Utrata kończyny w obrębie ramienia:		
a) z zachowaniem tylko 1/3 bliższej kości ramiennej	70	65
b) przy dłuższych kikutach	65	60
117. Przepukliny mięśniowe ramienia	3	3

S t a w ł o k c i o w y.

118. Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej — w zależności od zaburzeń osi i ograniczenia ruchów w stawie łokciowym:		
a) bez większych przemieszczeń, zniekształceń i ograniczenia ruchomości	5—15	5—10
b) z dużym zniekształceniem i ze znacznym przykurczem	15—30	10—25

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
	Prawa	Lewa
119. Zesztywnienie stawu łokciowego:		
a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia (75°—110°)	30	25
b) z brakiem ruchów obrotowych	35	30
c) w ustawieniu wyprostnym lub zbliżonym (160°—180°)	50	45
d) w innych ustawieniach — zależnie od przydatności czynnościowej kończyny	30—45	25—40
120. Przykurcz w stawie łokciowym — w zależności od zakresu zgięcia, wyprostu i stopnia zachowania ruchów obrotowych przedramienia:		
a) przy niemożności zgięcia do 90°	10—30	5—25
b) przy możliwości zgięcia ponad kąt prosty	5—20	5—15
U w a g a: Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego należy oceniać według pozycji 118—120.		
121. Cepowy staw łokciowy — w zależności od stopnia wiotkości i stanu mięśni	15—30	10—25
122. Uszkodzenia stawu łokciowego powikłane przewlekłym stanem zapalnym, przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 118—121 zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu o	5	5

Przedramię.

123. Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia, powodujące ograniczenia ruchomości nadgarstka i zniekształcenia — w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych:		
a) ze zniekształceniem	5—15	5—10
b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	15—25	10—20
124. Złamania trzonów jednej lub obu kości przedramienia — w zależności od przemieszczeń, zniekształceń i zaburzeń czynnościowych:		
a) ze zniekształceniem i zaznaczonymi zaburzeniami funkcji	5—15	3—10
b) ze znacznym zniekształceniem, dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp.)	15—35	10—30
125. Staw rzekomy kości promieniowej	30	25
126. Staw rzekomy kości łokciowej	20	15
127. Brak zrostu, staw rzekomy obu kości przedramienia	40	35
128. Uszkodzenie przedramienia powikłane przewlekłym zapaleniem kości, przetokami, obecnością ciał obcych, ubytkiem tkanki kostnej i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 123—127, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań	5—15	5—15
129. Utrata kończyny w obrębie przedramienia — w zależności od charakteru kikuta i jego przydatności do oproteżowania	55—65	50—60
130. Utrata przedramienia w sąsiedztwie stawu nadgarstkowego	55	50

Nadgarstek.

131. Ograniczenia ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwicznienia, złamania kości nadgarstka, martwice aseptyczne tych kości) — w zależności od ustawienia, zakresu ruchów, objawów bólowych i troficznych oraz funkcji palców:		
a) ograniczenie ruchomości	5—10	3—8
b) ograniczenie ruchomości dużego stopnia	10—20	8—15
c) ograniczenie ruchomości dużego stopnia z ustawieniem ręki czynnościowo niekorzystnym	20—30	15—25
132. Całkowite zesztywnienie w obrębie nadgarstka:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	15—30	10—25
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji dłoni i palców	25—45	20—40
133. Uszkodzenia nadgarstka powikłane głębokimi trwałymi zmianami troficznymi, przewlekłym ropnym zapaleniem kości nadgarstka, przetokami i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 131 i 132, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o	1—10	1—10
134. Utrata ręki na poziomie nadgarstka	55	50

L. Śródreżce i palce.**Kciuk.**

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
	Prawa	Lewa
135. Złamania i zwichnięcia kciuka (pierwszej kości śródreżca i paliczek kciuka) — w zależności od ustawienia, zniekształcenia i stopnia zaburzeń funkcji kciuka:		
a) z przemieszczeniem	5—10	3—8
b) z dużym przemieszczeniem i zniekształceniem	10—20	8—15
U w a g a: Przy ocenie stopnia zaburzeń czynności kciuka należy brać pod uwagę przede wszystkim zdolność przeciwstawienia i chwytu.		
136. Utraty w obrębie kciuka:		
a) utrata opuszki	5	3
b) utrata paliczka paznokciowego	10	8
c) utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do $\frac{2}{3}$ długości paliczka)	15	10
d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej $\frac{2}{3}$ długości lub utrata obu paliczek bez kości śródreżca	20	15
e) utrata obu paliczek z kością śródreżca	30	25
137. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie kciuka (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) — powodujące:		
a) ograniczenie funkcji	3—10	1—8
b) znaczne ograniczenie funkcji	10—20	8—15
c) upośledzenie funkcji graniczące z następstwami utraty kciuka	20—30	15—25

Palec wskazujący.

138. Utraty w obrębie palca wskazującego:		
a) utrata opuszki	5	3
b) utrata paliczka paznokciowego	7	5
c) utrata paliczka paznokciowego z $\frac{1}{3}$ dalszą paliczka środkowego	8	5
d) utrata paliczka paznokciowego i środkowego powyżej $\frac{1}{3}$	12	10
e) utrata trzech paliczek	17	15
f) utrata palca wskazującego z kością śródreżca	23	20
139. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) — powodujące:		
a) ograniczenie funkcji — w zależności od stopnia	3—8	1—5
b) znaczne ograniczenie funkcji — w zależności od stopnia	8—12	5—10
c) bezużyteczność palca granicząca z utratą wskaziciela	17	15

Palec trzeci, czwarty i piąty.

140. Utrata całego paliczka lub części paliczka:		
a) palca trzeciego i czwartego — za każdy paliczek	2—5	2
b) palca piątego — za każdy paliczek	1	1
141. Utrata palców III, IV lub V z kością śródreżca	12	8
142. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palców III, IV, V (blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) — powodujące:		
a) ograniczenie funkcji palca — w zależności od stopnia	2	1,5
b) znaczne ograniczenie funkcji palca — w zależności od stopnia	4	3
c) bezużyteczność palca, granicząca z utratą	7	5
U w a g a: Przy uszkodzeniach obejmujących większą ilość palców globalna ocena musi być niższa niż całkowita utrata tych palców i odpowiadać stopniowi użyteczności ręki. Uszkodzenia obejmujące wszystkie palce z pełną utratą użyteczności ręki nie mogą przekroczyć dla ręki prawej 55%, a dla lewej 50%.		

M. Uszkodzenia kończyny dolnej.**Biodro.**

143. Utrata kończyny dolnej przez wyłuszczenie jej w stawie biodrowym lub odjęcie w okolicy podkrętarzowej

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
144. Przykurcze i ograniczenia ruchów w stawie biodrowym w następstwie uszkodzeń tkanek miękkich — w zależności od stopnia	5—25
145. Zesztywnienie stawu biodrowego — w zależności od ustawienia i wtórnych zaburzeń statyki i dynamiki:	
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym	20—35
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym	30—60
146. Inne następstwa uszkodzeń stawu biodrowego (zwichnięć, złamań bliższej nasady kości udowej, złamań szyjki, złamań przezkrętarzowych i podkrętarzowych, złamań krętarzy itp.) — w zależności od zakresu ruchów, przemieszczeń, skrócenia, zniekształceń i różnego rodzaju zmian wtórnych oraz dolegliwości subiektywnych:	
a) ze zmianami miernego stopnia	5—20
b) ze zmianami dużego stopnia	20—40
c) z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.)	40—65
147. Przykurcze i zesztywnienia powikłane przewlekłym zapaleniem tkanki kostnej, z przetokami, ciałami obcymi itp. ocenia się według pozycji 143—146, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o	5—15
U w a g a: Jako wynik urazowego uszkodzenia biodra zgłaszane są często następujące zmiany chorobowe: krwiopochodne ropne zapalenie kości, gruźlica kostno-stawowa, nowotwory, martwice aseptyczne kości, biodro szpotawe dorastających i inne zniekształcenia powodujące zaburzenia statyki. Przy tego rodzaju stanach chorobowych należy szczególną uwagę zwracać na istnienie związku przyczynowego między tymi schorzeniami a wypadkiem.	

U d o.

148. Złamanie kości udowej — w zależności od zniekształceń, skrócenia, zaniżków mięśniowych i ograniczenia ruchów w stawach:	
a) z nieznacznymi zmianami i skróceniem do 4 cm	5—15
b) z miernymi zmianami i skróceniem do 6 cm	15—30
c) ze skróceniem ponad 6 cm i ciężkimi zmianami	30—40
149. Staw rzekomy lub ubytki kości udowej uniemożliwiające obciążenie kończyny — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji, skrócenia i zaburzeń wtórnych	40—60
150. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.) — w zależności od zaburzeń funkcji itp.	5—20
151. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe — w zależności od stopnia wtórnych zaburzeń troficznych	5—30
152. Uszkodzenia uda powikłane przewlekłym ropnym zapaleniem kości, przetokami, ciałami obcymi, skostnieniem pozaszkieletowym i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 148—151, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów powikłań o	1—10
153. Uszkodzenia uda powikłane współistniejącym uszkodzeniem nerwu kulszowego ocenia się według pozycji 148—151, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od rozmiarów uszkodzenia nerwu o	10—65
U w a g a: Łączny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ocenianego według pozycji 148—151 i 153 nie może przekroczyć 70%.	
154. Utrata kończyny — zależnie od długości kikuta i przydatności jego cech do oprotegowania	50—70

K o l a n o.

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
155. Zesztywnienie stawu kolanowego:	
a) w pozycji funkcjonalnie korzystnej (165°—180°)	30
b) przy większych stopniach zgięcia lub przy nadwyproście stosuje się ocenę według lit. a), zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu za każde 4° odchylenia ponad granicę 165°—180° o	1

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu
156. Trwałe ograniczenia ruchomości stawu kolanowego w następstwie uszkodzeń samego stawu (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy itd.) — w zależności od charakteru przykurczu i zakresu ubytku funkcji:	
a) utrata ruchomości w zakresie 180°—140° za każde 2° ubytku ruchu	1
b) utrata ruchomości w zakresie 140°—90° za każde 5° ubytku ruchu	1
c) utrata ruchomości w zakresie 90°—30° za każde 10° ubytku ruchu	1
U w a g a: Fizjologiczny zakres ruchów przyjmuje się w granicach 30°—180°.	
157. Inne następstwa uszkodzeń kolana: Skrócenie kończyny, zaburzenia osi, stawu (koślawość, szpotawość, ruchomość patologiczna), dolegliwości przewlekłe zapalne, zapalenie ropne, ciała obce, przetoki itp. — w zależności od stopnia	1—20
158. Utrata kończyny na poziomie stawu kolanowego	65

P o d u d z i e.

159. Złamanie kości podudzia — w zależności od zniekształcenia, przemieszczenia, powikłań wtórnych, zmian troficzných i czynnościowych kończyny itp.:	
a) ze zmianami lub skróceniem do 4 cm	5—15
b) z dużymi wtórnymi zmianami lub ze skróceniem od 4 cm do 6 cm	15—25
c) ze skróceniem powyżej 6 cm lub bardzo rozległymi zmianami wtórnymi i z dodatkowymi powikłaniami w postaci przewlekłego zapalenia kości, przetok, zmian troficzných skóry z owrzodzeniami, stawów rzekomych, ubytków kostnych i zmian neurologiczných	25—50
160. Izolowane złamanie strzałki (oprócz kostki bocznej)	3
161. Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien — zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy	5—20
162. Utrata kończyny w obrębie podudzia — w zależności od charakteru kikuta, długości, przydatności do oprotezowania i zmian wtórnych w obrębie kończyny:	
a) przy długości kikuta do 8 cm mierząc od szpary stawowej	60
b) przy dłuższych kikutach	40—55

S t a w y s k o k o w e, s t o p a.

163. Ograniczenia ruchomości i zniekształcenia w stawach skokowych (w następstwie wykręcenia, zwichnięcia, złamania kości tworzących staw, zranień, ciał obcych, blizn itp.) — w zależności od ich stopnia i dolegliwości:	
a) bez zniekształceń	5—15
b) ze zniekształceniem, upośledzeniem funkcji ruchowej i statycznej stopy	15—25
c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości i stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.	25—40
164. Zesztywnienie stawu skokowego — w zależności od ustawienia stopy, zmian wtórnych i powikłań:	
a) pod kątem zbliżonym do prostego	10—20
b) w innych ustawieniach czynnościowo niekorzystnych	20—40
165. Złamania kości piętowej lub skokowej z przemieszczeniem, zniekształceniem i innymi zmianami wtórnymi:	
a) miernego stopnia — zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5—15
b) znacznego stopnia lub z powikłaniami — zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	15—30
166. Utrata kości piętowej lub skokowej	40
167. Uszkodzenia kości stępu z przemieszczeniami, zniekształceniami i innymi zmianami wtórnymi:	
a) miernego stopnia — zależnie od wielkości zaburzeń czynnościowych	5—10
b) znacznego stopnia lub innymi powikłaniami — zależnie od wielkości zaburzeń	10—20
168. Złamania kości śródstopia z przemieszczeniem, zniekształceniem stopy:	
a) złamania I lub V kości z wyraźnym przemieszczeniem — w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	5—15

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
b) złamania II, III lub IV kości śródstopia — w zależności od stopnia zaburzeń czynnościowych	3—10	
c) złamanie trzech i więcej kości śródstopia — w zależności od zaburzeń czynnościowych	10—20	
169. Złamania kości śródstopia powikłane zapaleniem kości, przetokami, wtórnymi zmianami troficznymi i zmianami neurologicznymi ocenia się według pozycji 168, zwiększając stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu w zależności od stopnia powikłań o	1—10	
170. Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające — w zależności od stopnia upośledzenia czynności	1—15	
171. Utrata stopy w całości	50	
172. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta	40	
173. Utrata stopy w stawie Lisfranka	35	
174. Utrata stopy w obrębie kości śródstopia — zależnie od rozległości utraty przedstopia i cech kikuta	20—30	

Palce stopy.

175. Utrata paliczka paznokciowego palucha	5
176. Utrata całego palucha	7
177. Utrata palucha wraz z kością śródstopia — w zależności od rozmiaru utraty kości śródstopia	10—20
178. Utrata palców II—V w części lub w całości — za każdy palec	2
179. Utrata V palca wraz z kością śródstopia — zależnie od wielkości utraty kości śródstopia	5—10
180. Utrata palców II—IV z kością śródstopia — zależnie od wielkości utraty kości śródstopia, za każdy palec	3—5
181. Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców — w zależności od stopnia upośledzenia funkcji	1—5

N. Porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych.

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
	Prawa	Lewa
182. Uszkodzenie częściowe lub całkowite — w zależności od stopnia zaburzeń:		
a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym	5—15	
b) nerwu piersiowego długiego	5—15	5—10
c) nerwu pachowego	15—25	10—20
d) nerwu mięśniowo-skrórnego	10—25	5—20
e) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	15—45	5—35
f) nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia	10—30	5—25
g) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia	5—25	5—15
h) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia	5—15	1—10
i) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia	10—40	5—30
j) nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka	5—25	5—15
k) nerwu łokciowego	10—30	5—20
l) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej)	15—25	10—20
ł) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej)	25—45	20—40
m) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego	1—15	
n) nerwu zasłonowego	5—15	
o) nerwu udowego	10—30	
p) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego)	10—20	
r) nerwu sromowego wspólnego	5—25	
s) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy (normę w wysokości ponad 50% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	20—60	
t) nerwu piszczelowego — (normę w wysokości ponad 30% stosować tylko przy nieuleczalnych owrzodzeniach)	10—40	

	Procent trwałego uszczerbku na zdrowiu	
u) nerwu strzałkowego	10—20	
w) splotu lędźwiowo-krzyżowego	40—70	
z) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego	1—10	
U w a g a: Według pozycji 182 ocenia się tylko uszkodzenia nerwów obwodowych. W przypadkach współistnienia uszkodzeń kostnych, mięśniowych i nerwowych należy stosować ocenę według pozycji dotyczących uszkodzeń kończyn górnych i dolnych.		
183. Kauzalgie potwierdzone obserwacją szpitalną — w zależności od stopnia zmian troficznych i nasilenia bólów	30	50

48

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 29 listopada 1968 r.

w sprawie kierunków studiów i stanowisk uzasadniających pobieranie przez pracowników z wyższym wykształceniem uposażenia według zasad i stawek lekarskich.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 364)

Na podstawie § 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentystów oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. z 1966 r. Nr 20, poz. 122 i z 1968 r. Nr 43, poz. 315), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Uposażenie przewidziane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy i lekarzy dentystów oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. z 1966 r. Nr 20, poz. 122 i z 1968 r. Nr 43, poz. 315) przysługuje magistróm farmacji (prowizorom farmacji i aptekarzom aprobowanym) oraz osobom posiadającym dyplomy (zaświadczenia) ukończenia studiów wyższych w zakresie nauk przyrodniczych (chemii, fizyki, biologii, mikrobiologii, weterynarii, ichtiologii itp.), zootechniki, rolnictwa, leśnictwa, ogrodnictwa, inżynierii sanitarnej, budownictwa mieszkaniowego, przemysłowego, okrętowego, elektrotechniki, elektroniki (radiotechniki i telewizji), automatyki, mechaniki precyzyjnej, statystyki, architektury, technologii żywienia i żywności, towaroznawstwa artykułów żywnościowych, psychologii, socjologii, pedagogiki lub higieny psychicznej — jeżeli zgodnie ze swymi kwalifikacjami są zatrudnieni:

1) w zakładach społecznych służby zdrowia (poza aptekami) na stanowiskach:

a) zastępcy dyrektora wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej,

b) starszego inspektora, inspektora, starszego instruktora lub instruktora,

c) kierownika działu, oddziału, sekcji lub pracowni (laboratorium),

d) starszego asystenta, asystenta lub młodszego asystenta,

e) kierownika komórki statystyki medycznej,

f) psychologa, socjologa, psychotechnika,

g) instruktora terapii zajęciowej lub kinezyterapii,

2) w kolejowej służbie zdrowia na stanowiskach:
a) kierownika działu, oddziału, sekcji, pracowni (laboratorium),

b) starszego asystenta lub asystenta,

c) starszego inspektora sanitarnego lub inspektora sanitarnego,

d) kierownika sekcji statystyki medycznej,

e) starszego instruktora lub instruktora,

f) psychologa, psychotechnika i psychofizjologa,

g) instruktora terapii zajęciowej.

2. Fakt zajmowania stanowiska zgodnie z kwalifikacjami posiadanymi przez pracownika stwierdza kierownik zakładu pracy w porozumieniu z radą zakładową związku zawodowego.

3. W razie zatrudnienia pracownika z wyższym wykształceniem, którego kierunek studiów lub stanowisko nie jest wymienione w ust. 1, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może wyrazić zgodę na zaszerogowanie danego pracownika do odpowiedniej stawki obowiązującej dla lekarzy, na uzasadniony wniosek dyrektora (kierownika) zakładu społecznego służby zdrowia po zaopiniowaniu przez wydział zdrowia i opieki społecznej stopnia wojewódzkiego lub dyrekcji okręgowej kolei państwowych.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1956 r. w sprawie kierunków studiów i stanowisk uzasadniających pobieranie przez pracowników z wyższym wykształceniem uposażenia według stawek „L” (Monitor Polski z 1957 r. Nr 29, poz. 202, z 1963 r. Nr 94, poz. 441 i z 1964 r. Nr 34, poz. 151).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 grudnia 1968 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Kostrzewski*

49

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 29 listopada 1968 r.

w sprawie dodatkowego wynagradzania pracowników z wyższym wykształceniem zatrudnionych w zakładach opieki zdrowotnej otwartej, w stacjach pogotowia ratunkowego, w stacjach sanitarno-epidemiologicznych oraz w stacjach krwiodawstwa.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 363)

Na podstawie § 10 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków oraz innych pracowników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. z 1966 r. Nr 20, poz. 122 i z 1968 r. Nr 43, poz. 315) zarządza się, co następuje:

§ 1. Pracownikom z wyższym wykształceniem, o których mowa w § 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie uposażenia lekarzy, lekarzy dentyków oraz innych pra-

owników z wyższym wykształceniem, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia (Dz. U. z 1966 r. Nr 20, poz. 122 i z 1968 r. Nr 43, poz. 315), zatrudnionym w zakładach opieki zdrowotnej otwartej, stacjach pogotowia ratunkowego, stacjach sanitarno-epidemiologicznych i stacjach krwiodawstwa, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 300 zł miesięcznie.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 grudnia 1968 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: J. Kostrzewski

50

OBWIESZCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 9 listopada 1968 r.

w sprawie ogłoszenia wykazu przepisów dotyczących przestrzegania dyscypliny pracy i płac.

(Monitor Polski z dnia 13 grudnia 1968 r. Nr 52, poz. 365)

Na podstawie § 2 ust. 1 uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1968 r. w sprawie wzmocnienia i zabezpieczenia dyscypliny pracy i płac w uspołecznionych zakładach pracy (Monitor Polski Nr 3, poz. 17) ogłasza się wykaz obowiązujących w dniu ogłoszenia obwieszczenia przepisów, dotyczących przestrzegania dyscypliny pracy i płac, zamieszczonych w ustawach, dekretach i rozporządzeniach oraz w uchwałach Rady Ministrów, Prezydium Rządu, Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, a także w innych aktach prawnych ogłoszonych w Monitorze Polskim, jeżeli zaś chodzi o akty wymienione w części IV A pkt 8 i części IV B pkt 4 — w Biuletynie Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

I. Dyscyplina pracy.**A. Przepisy podstawowe:**

1) ustawa z dnia 23 stycznia 1968 r. o zmianie i uzupełnieniu przepisów w sprawie nieuzasadnionej absencji w pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 12);

2) ustawa z dnia 10 września 1956 r. w sprawie uchylenia przepisów o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy (Dz. U. z 1956 r. Nr 41, poz. 187 i z 1968 r. Nr 3, poz. 12);

3) art. 43 i 44 rozporządzenia z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. Nr 35, poz. 324 z późniejszymi zmianami);

4) art. 21 pkt 4 rozporządzenia z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. Nr 35, poz. 323 z późniejszymi zmianami);

5) uchwała nr 20 Rady Ministrów z dnia 24 sty-

cznia 1968 r. w sprawie wzmocnienia i zabezpieczenia dyscypliny pracy i płac w uspołecznionych zakładach pracy (Monitor Polski Nr 3, poz. 17);

6) uchwała nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski z 1968 r. Nr 3, poz. 22);

7) pismo okólne nr 85 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1960 r. w sprawie niewypłacania wynagrodzenia za czas nie usprawiedliwionej nieobecności w pracy (Monitor Polski Nr 48, poz. 231).

B. Przepisy w zakresie absencji chorobowej:

1) ustawa z dnia 6 czerwca 1958 r. o zwalczaniu nadużyć w zakresie wykorzystywania zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. z 1968 r. Nr 7, poz. 43);

2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1958 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli pracowników zwalnianych od pracy na podstawie zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. z 1958 r. Nr 42, poz. 198 i z 1963 r. Nr 58, poz. 312);

3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1968 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy wystawianiu, doręczaniu oraz kontroli orzeczeń i zaświadczeń o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 16);

4) rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 lutego 1968 r. w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 7, poz. 42).

C. Przepisy w zakresie świadczeń z ubezpieczenia rodzinnego:

1) § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1959 r. w sprawie zmiany warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U. z 1959 r. Nr 64, poz. 379, z 1960 r. Nr 9, poz. 59 i z 1966 r. Nr 41, poz. 251);

2) zarządzenie nr 5 Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1960 r. w sprawie zaliczenia niektórych okresów usprawiedliwionej nieobecności w pracy do dni przepracowanych, wymaganych do uzyskania zasiłku rodzinnego (Monitor Polski Nr 4, poz. 15 i Nr 58, poz. 274).

D. Przepisy dotyczące sankcji w zakresie wynagrodzenia:

1) § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 września 1957 r. w sprawie uposażenia pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” (Dz. U. z 1966 r. Nr 9, poz. 58);

2) § 4 ust. 3, § 7 i § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 1968 r. w sprawie zmian w zakresie wynagradzania pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. Nr 4, poz. 22);

3) § 21 uchwały nr 184 Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1954 r. w sprawie umundurowania i odznak służbowych oraz dodatku za wysługę lat pracowników resortu komunikacji objętych przepisami dekretu z dnia 21 kwietnia 1954 r. o niektórych prawach i obowiązkach pracowników kolejowych (Monitor Polski z 1954 r. Nr A-39, poz. 531, z 1956 r. Nr 4, poz. 30 i Nr 63, poz. 747, z 1958 r. Nr 60, poz. 335, z 1960 r. Nr 39, poz. 195, z 1962 r. Nr 45, poz. 214 i z 1968 r. Nr 5, poz. 29);

4) rozdział I ust. 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1949 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla górników w górnictwie węglowym (Monitor Polski z 1949 r. Nr A-100, poz. 1175, z 1957 r. Nr 69, poz. 423 i z 1960 r. Nr 12, poz. 54), rozciągniętej w całości lub częściowo na inne grupy pracowników, a w szczególności:

a) górników w górnictwie rud, kruszców i kopalń glinki ogniotrwałej (Monitor Polski z 1950 r. Nr A-29, poz. 336, z 1952 r. Nr A-73, poz. 1159 i z 1959 r. Nr 71, poz. 369),

b) górników zatrudnionych w podziemnych kopalniach glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów i gipsów (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-69, poz. 895),

c) górników zatrudnionych w podziemnych kopalniach soli kamiennej (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-102, poz. 1484),

d) inżynierów i techników, zatrudnionych w urzędach górniczych (Monitor Polski z 1954 r. Nr 102, poz. 1278);

5) § 1 uchwały nr 196 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 15 maja 1959 r. w sprawie przyznania dodatkowych świadczeń pracownikom nowo zwerbowanym do kopalń węgla kamiennego;

6) § 10 ust. 2 uchwały nr 66 Prezydium Rządu z dnia 28 stycznia 1956 r. w sprawie przyspieszenia opracowania dokumentacji geologicznej dla budowy kopalń węgla kamiennego;

7) § 8 uchwały nr 525 Prezydium Rządu z dnia

2 lipca 1955 r. w sprawie zapewnienia krajowej produkcji kombajnów węglowych oraz postępu w zakresie konstrukcji maszyn i urządzeń górniczych,

8) § 8 uchwały nr 67 Prezydium Rządu z dnia 28 stycznia 1956 r. w sprawie zapewnienia warunków rozwoju biur projektów resortu górnictwa węglowego;

9) § 1 ust. 3 uchwały nr 489 Prezydium Rządu z dnia 6 sierpnia 1956 r. w sprawie specjalnych świadczeń i wyróżnień dla niektórych kategorii pracowników zatrudnionych w pionie Centralnego Zarządu Kamieniołomów i Klinkierni Drogowych;

10) § 10 uchwały nr 151 Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 r. w sprawie specjalnego wynagrodzenia rocznego za wieloletnią pracę w hutnictwie;

11) § 5 uchwały nr 292 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 1957 r. w sprawie specjalnego rocznego wynagrodzenia dla pracowników przemysłu gazowniczego;

12) § 8 ust. 2, 3 i 4 uchwały nr 323 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie dodatku za wysługę lat dla pracowników przemysłu energetycznego (Monitor Polski Nr 71, poz. 433);

13) § 1 ust. 8 uchwały nr 136 Rady Ministrów z dnia 5 maja 1958 r. w sprawie specjalnych świadczeń i wyróżnień dla niektórych kategorii pracowników zatrudnionych w zakładach górniczych surowców skalnych (kamieniołomach) podległych Ministerwi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Ministrowi Komunikacji, Ministrowi Przemysłu Chemicznego, Ministrowi Przemysłu Ciężkiego i Ministrowi Żeglugi i Gospodarki Wodnej;

14) § 7 ust. 1—4 załącznika do uchwały nr 5 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1961 r. w sprawie dodatku za staż pracy w przemyśle chemicznym;

15) § 8 załącznika do uchwały nr 154 Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 1967 r. w sprawie przywilejów dla pracowników przemysłu okrętowego.

II. Dyscyplina płac.

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1960 r. w sprawie kar porządkowych za naruszenie dyscypliny budżetowej (Dz. U. z 1960 r. Nr 41 poz. 247 i z 1964 r. Nr 5, poz. 32);

2) uchwała nr 106 Rady Ministrów z dnia 27 marca 1962 r. w sprawie zasad i trybu kontroli funduszu płac przedsiębiorstw uspołecznionych wykonywanej przez banki (Monitor Polski z 1962 r. Nr 29, poz. 123, z 1963 r. Nr 33, poz. 168, z 1964 r. Nr 32, poz. 138 i Nr 58, poz. 275);

3) uchwała nr 417 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1963 r. w sprawie zasad obowiązujących przy wypłatach funduszu płac i ich kontroli w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych powiązanych z budżetem centralnym (Monitor Polski z 1964 r. Nr 4, poz. 15, Nr 7, poz. 35, Nr 32, poz. 138, Nr 45, poz. 214 i z 1965 r. Nr 30, poz. 160);

4) uchwała nr 378 Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1964 r. w sprawie stosowania sankcji bankowych za niezgodnienie stanu rachunków bankowych (Monitor Polski Nr 88, poz. 418);

5) uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 1965 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1965 r. Nr 2, poz. 5 i z 1967 r. Nr 57, poz. 277);

6) uchwała nr 109 Rady Ministrów z dnia 27 marca 1962 r. w sprawie powołania komisji dyscypliny płac;

7) uchwała nr 235 Rady Ministrów z dnia 26 września 1967 r. w sprawie zasad gospodarowania bezosobowym funduszem płac w przedsiębiorstwach państwowych (Monitor Polski Nr 57, poz. 277);

8) zarządzenie nr 3 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 1968 r. w sprawie zasad gospodarowania bezosobowym funduszem płac w jednostkach państwowych i społecznych nie będących przedsiębiorstwami (Monitor Polski Nr 2, poz. 8);

9) § 8 uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1965 r. w sprawie wprowadzenia przejściowego dodatku mieszkaniowego (Monitor Polski Nr 43, poz. 239).

III. Przepisy w zakresie zwolnień od pracy.

A. Do prac społecznych:

1) art. 29 i 30 dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu Rad Zakładowych (Dz. U. z 1945 r. Nr 8, poz. 36 i z 1947 r. Nr 24, poz. 92);

2) art. 11 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o Społecznej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 1955 r. Nr 20, poz. 134 i z 1965 r. Nr 13, poz. 91);

3) art. 51 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1963 r. Nr 29, poz. 172);

4) § 1—4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 marca 1958 r. w sprawie zasad i trybu udzielania przez zakłady pracy zwolnień radnym i członkom komisji rady narodowej, nie będącym radnymi — dla wykonania ich zadań (Dz. U. Nr 13, poz. 53);

5) § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 1958 r. w sprawie praw i obowiązków członków prezydiów rad narodowych (Dz. U. Nr 48, poz. 236);

6) art. 12 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o Ochotniczej Rezerwie Milicji Obywatelskiej (Dz. U. Nr 23, poz. 108);

7) art. 4 i 8 ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o ławnikach ludowych w sądach powszechnych (Dz. U. Nr 54, poz. 309);

8) art. 5 i art. 6 ust. 3 dekretu z dnia 23 kwietnia 1953 r. o świadczeniach w celu zwalczania klęsk żywiołowych (Dz. U. z 1953 r. Nr 23, poz. 93 i z 1959 r. Nr 27, poz. 167);

9) § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 1953 r. w sprawie wykonania art. 5 dekretu o świadczeniach w celu zwalczania klęsk żywiołowych (Dz. U. Nr 37, poz. 158);

10) uchwała nr 446 Prezydium Rządu z dnia 7 lipca 1954 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników urzędów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych powołanych do pełnienia niektórych funkcji i na szkolenie (Monitor Polski z 1954 r. A-73, poz. 892, z 1955 r. Nr 3, poz. 38 i z 1965 r. Nr 7, poz. 21);

11) uchwała nr 4 Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 1965 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej pracowników zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy do pełnienia czasowych funkcji społecznych i ewidencji niektórych zwolnień od pracy zawodowej (Monitor Polski Nr 7, poz. 21);

12) § 56 uchwały nr 187 Rady Ministrów z dnia 12 maja 1959 r. w sprawie rewizji finansowo-księgowych państwowych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski z 1959 r. Nr 58, poz. 278, z 1961 r. Nr 87, poz. 370, z 1962 r. Nr 61, poz. 290, z 1965 r. Nr 59, poz. 301 i z 1967 r. Nr 66, poz. 319);

13) § 14 uchwały nr 178 Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1967 r. w sprawie zasad organizacji rzeczoznawstwa (Monitor Polski Nr 42, poz. 201);

14) uchwała nr 209a Prezydium Rządu z dnia 19 marca 1955 r. w sprawie zabezpieczenia rolnictwa w siłę roboczą na okresy szczytowego natężenia robót (Monitor Polski Nr 30, poz. 293);

15) zarządzenie nr 5 Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 1965 r. w sprawie zwolnień od pracy zawodowej dla celów kultury fizycznej i turystyki (Monitor Polski Nr 7, poz. 22);

16) zarządzenie nr 28 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 marca 1962 r. w sprawie zasad udzielania zwolnień od pracy członkom ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych, zatrudnionym w zakładach pracy (Monitor Polski Nr 28, poz. 117);

17) pismo okólne nr 188 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1951 r. w sprawie zwolnień od pracy krwiodawców (Monitor Polski Nr A-103, poz. 1509).

B. Na badania lekarskie:

1) art. 21 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91);

2) § 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 1958 r. w sprawie warunków zdrowia wymaganych ze względów sanitarno-epidemiologicznych od osób wykonujących niektóre zajęcia zarobkowe (Dz. U. Nr 56, poz. 275);

3) § 12 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 1958 r. w sprawie zapobiegania szeregzeniu zakaźnych schorzeń jelitowych przez ich nosicieli (Dz. U. Nr 56, poz. 277);

4) § 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1960 r. w sprawie zasad przeprowadzania badań w celu wykrywania i leczenia gruźlicy (Dz. U. Nr 40, poz. 245).

C. Dla załatwienia ważnych spraw osobistych lub rodzinnych:

1) art. 30 rozporządzenia z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. Nr 35, poz. 323 z późniejszymi zmianami);

2) § 4 i 5 uchwały nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski z 1968 r. Nr 3, poz. 22);

3) art. 475 kodeksu zobowiązań (Dz. U. z 1933 r. Nr 82, poz. 598 z późniejszymi zmianami), w związku z art. XII § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94).

IV. Przepisy w zakresie zwolnień od pracy związanych z nauką.

A. Przy systemie zaocznym (korespondencyjnym):

1) zarządzenie nr 85 Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 maja 1951 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się korespondencyjne i zaoczne (Monitor Polski Nr A-50, poz. 667);

2) zarządzenie nr 109 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 1955 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się korespondencyjne i zaoczne (Monitor Polski Nr 46, poz. 457);

3) zarządzenie nr 104 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1959 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się korespondencyjne i zaoczne (Monitor Polski Nr 58, poz. 283);

4) zarządzenie nr 35 Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 lutego 1955 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się na studiach zaocznych w wyższych szkołach rolniczych (Monitor Polski Nr 12, poz. 127);

5) zarządzenie nr 313 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 października 1955 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się korespondencyjne i zaoczne (Monitor Polski Nr 97, poz. 1328);

6) zarządzenie nr 113 Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 marca 1956 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się na zaocznych studiach naukowych (Monitor Polski Nr 38, poz. 443);

7) zarządzenie nr 11 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1964 r. w sprawie urlopów pracowniczych na kształcenie się słuchaczy trzyletniego Zaocznego Studium Pożarnictwa (Monitor Polski Nr 10, poz. 43);

8) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 19 lutego 1951 r. w sprawie udzielania urlopów na dokończenie nauk i pomocy w nauce pracownikom przedsiębiorstw i zakładów gospodarki uspołecznionej, uczniom korespondencyjnych średnich szkół ogólnokształcących i zawodowych oraz studentom wydziałów (studiów) zaocznych szkół wyższych (Biuletyn PKPG Nr 5, poz. 54 i z 1955 r. Nr 2, poz. 9).

B. Przy systemie wieczorowym i dziennym oraz w charakterze eksternów:

1) uchwała nr 810 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1956 r. w sprawie dokształcania pracowników w zakresie szkoły podstawowej (Monitor Polski z 1957 r. Nr 17, poz. 123);

2) okólnik nr 24 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 listopada 1949 r. w sprawie urlopów pracowniczych na dokończenie nauk (Monitor Polski Nr A-86, poz. 1063);

3) zarządzenie nr 114 Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 1955 r. w sprawie udzielania urlopów pracowniczych na egzaminy słuchaczom wieczorowych uniwersytetów marksizmu-leninizmu (Monitor Polski Nr 47, poz. 465);

4) zarządzenie nr 71 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 17 marca 1950 r. — Wytyczne w sprawie udzielania urlopów

egzaminacyjnych pracownikom przedsiębiorstw i zakładów gospodarki uspołecznionej, uczęszczającym do szkół podstawowych, liceów ogólnokształcących i zawodowych oraz do szkół wyższych zawodowych i akademickich (Biuletyn PKPG Nr 6, poz. 88 i z 1952 r. Nr 28, poz. 136);

5) zarządzenie nr 66 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 1954 r. w sprawie urlopów pracowniczych na dokończenie nauk (Monitor Polski Nr A-31, poz. 455);

6) § 4 ust. 5 pkt 1 i 2 uchwały nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski z 1968 r. Nr 3, poz. 22).

C. Przy szkoleniu kursowym:

1) uchwała nr 239 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1964 r. w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego (Monitor Polski Nr 58, poz. 274);

2) § 4 ust. 5 pkt 3 uchwały nr 327 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy (Monitor Polski z 1968 r. Nr 3, poz. 22);

3) § 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 sierpnia 1954 r. w sprawie powoływania lekarzy na dokształcanie zawodowe (Dz. U. Nr 48, poz. 231).

D. Przy studiach i egzaminach poddyplomowych:

1) § 9 rozporządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 lutego 1968 r. w sprawie zasad przyznawania stypendiów naukowych oraz praw i obowiązków osób przygotowujących rozprawę doktorską lub habilitacyjną (Dz. U. Nr 6, poz. 39);

2) § 17 uchwały nr 533 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (Monitor Polski Nr 96, poz. 406);

3) § 3 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 1960 r. o aplikantach i asesorach sądowych (Dz. U. Nr 51, poz. 301).

E. Na egzaminy wstępne na studia zaoczne i wieczorowe w szkołach wyższych:

§ 5 uchwały nr 511 Prezydium Rządu z dnia 2 lipca 1955 r. w sprawie doboru kandydatów na studia zaoczne i wieczorowe w szkołach wyższych podległych Ministrowi Szkolnictwa Wyższego (Monitor Polski Nr 65, poz. 855).

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

51

WYTYCZNE Nr 24

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 10 października 1968 r.

w sprawie sporządzania przez zakłady pracy protokołów dotyczących wypadków przy pracy.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 10 października 1968 r. Nr 6, poz. 12)

Na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1960 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu Pracy i Płac oraz zakresu współpracy Komitetu z innymi organami administracji państwowej (Dz. U. nr 23, poz. 133) w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustala się, co następuje:

§ 1. 1. Protokół powypadkowy, przewidziany w § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. w sprawie zasad i trybu ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz trybu postępowania odwoławczego w tych sprawach (Dz. U. nr 22, poz. 143), zwanego dalej „rozporządzeniem”, sporządza się na druku, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych wytycznych.

2. Przy sporządzaniu protokołu, o którym mowa w ust. 1, komisja powypadkowa (zespół) kieruje się zasadami określonymi w rozporządzeniu.

3. Ust. 6 protokołu, o którym mowa w ust. 1, komisja powypadkowa (zespół) wypełnia tylko wówczas, gdy kierownik zakładu pracy lub pracownik przez niego upoważniony przedłożył dowody, które zdaniem zakładu pracy uzasadniają przyjęcie, że wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było:

1) naruszenie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy spowodowane rażącym niedbalstwem lub umyślnie (§ 17 ust. 1 rozporządzenia) albo

2) stan nietrzeźwości pracownika (§ 17 ust. 2 rozporządzenia).

4. Przy wypełnianiu ust. 7 protokołu, o którym mowa w ust. 1, komisja powypadkowa (zespół) przedstawia wnioski dotyczące poprawy stanu techniki bezpieczeństwa, organizacji pracy z punktu widzenia bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji nadzoru nad warunkami pracy, szkolenia i instruktażu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz poprawy

ogólnych warunków pracy. Komisja (zespół) nie opracowuje wniosków o charakterze dyscyplinarnym, gdyż należy to do kierownictwa zakładu pracy (§ 24 ust. 3 pkt. 5 rozporządzenia).

5. Kierownictwo zakładu pracy zobowiązane jest zabezpieczyć techniczną stronę działania komisji powypadkowej (zespołu).

§ 2. 1. Kierownik zakładu pracy odwołujący się w myśl § 21 rozporządzenia od ustaleń komisji powypadkowej (zespołu), wnosi odwołanie według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszych wytycznych.

2. Kopię odwołania doręcza się osobie, której doręczono protokół komisji powypadkowej (zespołu).

3. Według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 powinien w zasadzie wnosić odwołanie od ustaleń komisji powypadkowej również pracownik, jego pełnomocnik lub członek jego rodziny. Nie wyklucza to jednak możliwości zgłoszenia odwołania na piśmie w innej formie lub ustnie do protokołu.

§ 3. 1. Ustalenia odwoławczej komisji powypadkowej powinny być dokonane w formie protokołu, na druku, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszych wytycznych.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, doręcza się komisji powypadkowej (zespołowi), która ustalała okoliczności i przyczyny wypadku, pracownikowi lub jego pełnomocnikowi albo rodzinie, kierownikowi zakładu pracy oraz Zarządowi Głównemu (Okręgowemu) właściwego Związku Zawodowego.

§ 4. Druki protokołów powypadkowych, o których mowa w § 1 ust. 1 i § 3 ust. 1, przydziela zakładom pracy właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 5. Wytyczne wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: A. Burski

Załączniki do wytycznych Nr 24 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 10 października 1968 r. (poz. 12).

Załącznik nr 1

(stempel zakładu pracy)

(zjednoczenie lub inna jednostka bezpośrednio nadrzędna)

(stempel komisji powypadkowej)

PROTOKÓŁ NR/19..... r.

ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy

1. Komisja powypadkowa zakładowa wydziałowa (zespół)* powołany(a) przez kierownika zakładu pracy wspólnie z radą zakładową w składzie wymienionym w ust. 11 dokonał(a) w dniach 19..... r. ustaleń dotyczących okoliczności i przyczyn wypadku, jakiemu uległ(a)

a) w dniu 19..... r.
(dzień tygodnia słownie i godz.)

b) w
(miejsce wypadku, wydział, oddział, sekcja, stanowisko itp.)

c)
(imię i nazwisko, imiona rodziców, data urodzenia)

(miejsce zamieszkania)

d) zatrudniony(a) w
(wydział, oddział itp.)

- e)
(posiadane kwalifikacje i staż)
-
(zawód wyuczony, zawód wykonywany, staż pracy ogółem w zakładzie, na stanowisku, na którym zaistniał wypadek)
- f)
(przeszkolenie w zakresie bhp: wstępne, okresowe, ostatni instruktaż)
- g) poddany(a) badaniom lekarskim w dniu
(wstępne, okresowe, kontrolne, specjalistyczne oraz ew. przeciwwskazania do zatrudnienia i ich rodzaj)
2. Wypadek powyższy jest wypadkiem
(rodzaj wypadku — zbiorowy, indywidualny, śmiertelny, powodujący inwalidztwo lub czasową niezdolność do pracy, przewidywany okres niezdolności)
-
(rodzaj, umiejscowienie uszkodzenia, nr statystyczny choroby)
3. Komisja (zespół) *) na podstawie
(ogłędzin)
-
miejsca wypadku, przesłuchania poszkodowanego, świadków, opinii lekarza, innych specjalistów, stwierdzonych niedociągnięć w zakresie BHP, pomieszczeń i stanowisk pracy, urządzeń technicznych i zabezpieczających, ochron osobistych, warunków wykonywania pracy, oceny organizacji i nadzoru, oceny przebiegu akcji ratowniczej itp.)
- ustalił(a) następujące okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy:
(podać dokładny opis okoliczności i przyczyn wypadku)
4. Komisja (zespół) stwierdza, że powyższy wypadek
(jest, nie jest)
- wypadkiem przy pracy w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8).
- Nie uznanie wypadku za wypadek przy pracy komisja (zespół) *) uzasadnia następująco:
(podać szczegółowe uzasadnienie)
5. W związku z wypadkiem ustalono nieprzestrzeganie przez zakład pracy następujących:
- a) przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy
(wymienić naruszone przepisy)
- b) zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
(podać na czym to polegało)
6. Wobec przedłożenia przez kierownika zakładu pracy dowodów przemawiających za tym, że wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było:
- a) naruszenie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, spowodowane rażącym niedbalstwem lub umyślnie,
- b) stan nietrzeźwości pracownika, spowodowany użyciem alkoholu,
- komisja (zespół) *) przeprowadził(a) postępowanie, mające na celu sprawdzenie tych dowodów i dokonanie ich oceny, a następnie dodatkowo na te okoliczności przesłuchał(a) grupowego (oddziałowego) społecznego inspektora pracy, świadków wypadku i współpracowników *) oraz ustalił(a), czy zachodzą okoliczności podane w § 17 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. (Dz. U. Nr 22, poz. 143) w oparciu o ocenę następujących dowodów:
-
(podać dowody stanowiące podstawę do ustaleń)
-
Komisja (zespół) *) stwierdza, że:
- a) wyłączną przyczyną wypadku przy pracy
(było, nie było)
-
naruszenie przez pracownika w wyniku rażącego niedbalstwa lub umyślnie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (§ 17 ust. 1 w/w rozporządzenia) a mianowicie:
-
b) wyłączną przyczyną wypadku przy pracy
(był, nie był)
-
stan nietrzeźwości pracownika spowodowany użyciem alkoholu, którego zawartość we krwi wynosiła co najmniej 0,5‰.
7. Wnioski, mające na celu usunięcie stwierdzonych przyczyn badanego wypadku
(np. wyeliminowanie przyczyn i zagrożeń mogących spowodować podobny wypadek oraz zapewnienie poprawy ogólnych warunków pracy)
8. Uwagi:
9. Data sporządzenia protokołu
10. Wykaz załączników do protokołu:
(protokoły, zeznanie poszkodowanego i świadków, szkice sytuacyjne, fotografie, opinie biegłego i inne)
11. Skład osobowy komisji (zespołu) *):
- a) Przewodniczący
(imię i nazwisko, podpis)
- Członek rady zakładowej (oddziałowej, delegat)
- b) Członkowie stali:
- 1)
(imię i nazwisko, podpis)
- zakładowy (oddziałowy) społ. insp. pr.
- 2)
(imię i nazwisko, podpis, funkcja przedstawiciela kierownictwa)
- 3)
(imię i nazwisko, podpis prac. służby bhp)
- c) Członkowie niestali:
- 1)
(imię i nazwisko, podpis)
- członek rady zakładowej (oddziałowej)
- 2)
(imię i nazwisko, podpis, funkcja pracownika wyznaczonego przez zakład)
- Potwierdzenie odbioru protokołu przez:
- a) zakład pracy: dnia 19..... r.
(podpis)
- b) pracownika, jego członka rodziny lub pełnomocnika: dnia 19..... r.
(podpis)

POUCZENIE

Załącznik nr 3

o trybie odwoławczym od ustaleń komisji (zespołu *) w sprawie okoliczności i przyczyn wypadku.

1) Pracownik (członkowie rodziny lub ich pełnomocnik), którzy uważają, że:

- a) bezpodstawnie ustalono, że nie uległ on wypadkowi,
- b) wypadek bezpodstawnie nie został uznany za wypadek przy pracy,

c) bezpodstawnie stwierdzono, że wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez niego przepisów bhp spowodowane rażącym niedbalstwem lub umyślnie — mogą w terminie 30 dni od otrzymania protokołu odwołać się do kierownika

(nazwa i dokładny adres

..... jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy)

— w szczególnym przypadku niemożności wniesienia odwołania w tym terminie okres 30 dni liczy się od ustania tych przeszkód.

2) Kierownik zakładu pracy może odwołać się w terminie 14 dni od otrzymania protokołu do kierownika jednostki nadrzędnej tylko w następujących przypadkach: jeżeli bezpodstawnie ustalono, że pracownik uległ wypadkowi albo wypadek został bezpodstawnie uznany za wypadek przy pracy lub jeżeli uważa, że wyłączną przyczyną wypadku były okoliczności, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 czerwca 1968 r.

Komisja powypadkowa (zespół *) stwierdza, że od ustaleń zawartych w niniejszym protokole, kierownik zakładu pracy nie wniósł odwołania.

Dnia 19..... r.

(pieczęć komisji powypadkowej)

.....
(podpis przewodniczącego)

*) niepotrzebne skreślić.

Załącznik nr 2

.....
(zakład pracy, imię i nazwisko
wnoszącego odwołanie — dokładny
adres)

**Do
Kierownika**

.....
(nazwa i adres jednostki)

.....
nadrzędnej nad zakładem pracy)

Niniejszym wnoszę odwołanie od ustaleń Komisji Powypadkowej (Zespołu *) przy
(nazwa i adres zakładu pracy)
zawartych w protokole powypadkowym Nr...../19..... r.
z dnia 19..... r.

UZASADNIENIE

.....
(podpis)

*) niepotrzebne skreślić.

.....
(zjednoczenie lub inna jednostka
uprawniona do powołania komisji
odwoławczej)

**PROTOKÓŁ NR/19..... r.
odwoławczej komisji powypadkowej**

1. Odwoławcza komisja powypadkowa powołana na podstawie § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1968 r. (Dz. U. Nr 22, poz. 143) przez

.....
(zjednoczenie, resort, inną jednostkę)

w porozumieniu z
(zarząd główny, okręgowy związku
..... w składzie wymienionym w ust. 6
zawodowego)

rozpatrzyła w dniu
odwołanie
(pracownika, członka ro-

dziny, pełnomocnika, kierownika zakładu pracy, imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, nazwa i adres zakładu pracy) od ustaleń komisji (zespołu) zawartych w protokole powypadkowym nr/19..... r. z dnia 19..... r. dotyczących wypadku, jakiemu uległ(a) w dniu
(imię

.....
i nazwisko poszkodowanego, data urodzenia, miejsce zamieszkania)

2. Komisja dokonała następujących ustaleń:

(podać ustalenia dotyczące: wniesionego odwołania, a w szczególności, czy wypadek jest wypadkiem przy pracy, okoliczności i przyczyny wypadku, ewentualne wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych przyczyn powodujących wypadek)

3. Uwagi

4. Data sporządzenia protokołu

5. Wykaz załączników do protokołu
(dowody,

.....
na podstawie których komisja podjęła decyzję)

6. Skład osobowy komisji:

Przewodniczący

.....
(imię i nazwisko, funkcja i miejsce pracy, podpis)

Członkowie:

1)
(imię i nazwisko, funkcja i miejsce pracy, podpis)

2)
(imię i nazwisko, funkcja i miejsce pracy, podpis)

3)
(imię i nazwisko, funkcja i miejsce pracy, podpis)

Potwierdzenie odbioru protokołu przez:

a) zakład pracy: dnia19..... r.

b) Zarząd Główny (Okręgowy)
(związku zawodowego)
dnia19..... r.
(podpis)

c) pracownika, jego członka rodziny lub pełnomocnika:
dnia19..... r.
(podpis)

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać w punkcie Wysyłkowym Prasy Archiwalnej „Ruch” Warszawa, ul. Nowogrodzka 15/17, konto PKO Nr 114-6-700044 VII O/M Warszawa.

Drukarnia Wydawnictwa Związkowego CRZZ. Papier gazetowy kl. VIII. 50 g. Objętość ark. wyd. 6,7; ark. druk. 6. Zam. 72/89. 21.700 egz. P-15.

INDEKS 35404